

ELŐFIZETÉS

BEJÁRÁS:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-betűs betű sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 10 fillér.
 Névtelen betű sorai 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Kedd, április 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- A kormány lemondása.
- Aradmegye közgyűlése.
- A Lloyd közgyűlése.
- Mengületképek a t. Házból.
- Alkotmányválság.
- Gazdátlan százezrek.
- Uj Kossuth-ereklyék Aradon.
- Ostromállapot a török fővárosban.
- Tarkaságok.

A kormány lemondása.

Arad, április 26.

Miként előrelátható és már hetekkel ezelőtt programszerűleg tudva volt: a bankkérdés meghozta a magyar kormányválságot. Az osztrák kormány ugyanis, amint az kezdettől fogva bizonyos volt: nem ment bele a magyar kormány által javasolt kartellbank felállításába, jobban mondva: az e kérdésben szolidáris magyar kormány erre vonatkozó javaslatát kerekén visszautasította és ennek következtében a *Wekerle-kormány* *beadta lemondását.*

Felesleges volna kutatni, hogy miért nem járult az osztrák kormány a kartell-bankhoz. Joga volt hozzájárulni, vagy hozzá nem járulni. Eljárásáért csak saját lelkiismeretének, uralkodójának és törvényhozásának felelős. Éppen így felesleges volna kutatni, hogy helyes volt-e egy közösügyes kérdésben krízist provokálni és hogy egyáltalában egy idegen ország kormányával folytatott alkudozási tárgyalásból alkotmányos országban keletkezhetik-e kormánybukás.

mert hiszen mindkét esetben egy idegen állam kormányának jogtalan és illetéktelen befolyás engedtetik a másik állam kormányának sorsára és így az ország legsajátabb beléletére.

De hagyjuk ezt és maradjunk meg a ténynél, hogy a magyar kormány lemondott és pedig azért, mert szolidaritásuk alapja: a kartellbank, az osztrák kormány ellenzése miatt meg hiúsulván, a bankkérdéstovábbi megoldására vonatkozólag egységes álláspontjuk nincs. A *Wekerle-kormány* a képviselőház mai ülésén bejelentette lemondását.

Bármennyire érezzük is az osztrák eljárásból kiáradó önzést és méltánytalanságot, sőt rosszakaratu kapzsiságot, kik úgy tüntetik fel a dolgokat, hogy ők Magyarországot nem engedik a saját utjain boldogulni és erővel kényszerítik a közös bank fenntartására, holott Magyarország joga az önálló bankhoz soha kétség tárgyát nem képezte és nem is képezheti: és bármennyire méltányoljuk is azt a kitartást és szívósságot, mellyel a függetlenségi párt — mint az országgyűlés többségben levő legnagyobb pártja, az önálló bank mellé áll: aggodalommal nézünk a jövő elé, mert a kibontakozás módozatait, ez idő szerint legalább, homály fedi!

Egyet tudunk csupán, és ez az, hogy valóságos nemzeti veszedelmet látnánk benne, ha ismét obstrukciós, alkotmányválságos, királybiztosos, exlexes idők élednének fel, amit mint óhajtatást is még a legszélsőbb politikus részéről se akarunk feltételezni.

Tényleg nehéz helyzet előtt áll az ország. Bécs merev és konok álláspontra helyezkedik minden kedvezmény és minden haladás ellen, amely a magyar nemzeti szempontokat szolgálja. A koalíció csak az által jutathatott uralomra, mert Bécs paktumszerűen kikötötte, hogy a katonai téren felállított összes nemzeti követeléseket kikapcsolja a kormány és a koalíciós többség.

Ebben a szomorú és válságos helyzetben a kibontakozás leghelyesebb módját abban látjuk, ha *Kossuth* Ferenc, mint a többség vezére, képes lesz a maga higgadt, körültekintő és bölcs álláspontját és politikáját érvényesíteni, amely semmi esetre sem fogja az ország sorsát kockáztatni ki-tenni. Ez esetben azonban véget kell vetni annak a sokféle huzásnak, ami a függetlenségi pártban eddig annyiszor — és mindig a békés fejlődés kárára — megnyilvánult. A függetlenségi pártnak, mint többségi pártnak *Kossuth* vezetése alatt át kell alakulnia gubernementalis kormánypárttá, vagy pedig vissza kell fejlődnie ellenzéki párttá. Kettő egyszerre — *többség és ellenzék* — nem lehet, vagy pedig örökös zavarok és válságok kútforrása és előidézője lesz.

Az ország érdeke, hogy *rendezett többségi párt* legyen okos és erős vezetés alatt, de ez esetben meg kell szünni a számtalan alvezéri és csoporturalomnak, kik teljes felelőtlenységük tudatában folyton gáncsot vetnek *Kossuth*nak és vele az ország nyugodt kormányzásának. *Kossuth*

Előkelő kalandorok.

*

A királyi kuria érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott egy rágalalmazási ügyben. Kimondotta, hogy rovott életű ember leleplezése közérdek és hogy ez a leleplezés még akkor is jogosnak tekinthető, ha színházi előadásról irt bírlapi kritikába van foglalva. Ez a határozat azért nagyon fontos, mert a mai társadalomnak egyik legmegszokottabb típusa a gavalléri szokásaival hódító kalandor, akit leleplezni ropant nehéz. Hány ismert alakja van a magyar közéletnek, akiket senki sem mert eddig börtönbe juttatni, holott igazság szerint oda-valók!

Ezeknek a jeles uraknak külön természetrajzuk van, amelyet még nem irtak meg könyvben. Vannak közöttük olyanok, akiknek főjellemben a gavallérság, ami bizonyos nimbuszt ad elkövetett csinyjeiknek. A *Somoskeő*-típus nem is túlságosan ellenszenves; uri passzív, bácskai virtus, hetvenkedő önkultusz mozgatója cselekedéseiket és ebben legalább van valami vonzó, megnyerő motívum: a brigantik szilaj életszeretete. Tanultságuk maroknyi, de intelligenciájuk nagyszerűen fejlett; férfias sportok acélosra edzették lamakait, szeretik a

kutyát és lovat, ellenben megvetik a szerelmet. Ha véletlenül olyan családba születtek bele, a melynek van mit vesztenie, esetleg életük fogytáig megmaradnak a becsület utján, mert pénzhányt nem szenvednek és nincs reá materiális szükségük, hogy tulajdon elleni vétséget kövessenek el. Ez a típus a kiérdemesült uralmi családok szegényhezója, pénzverője, megszakasztója.

Másik osztályba sorozható a szerelemben utazó kalandor. Az ideges, hisztérikus, kevésbé képzett nők barátja ő, aki udvarlásával lépre csalogatja a fázós kis verebeket és hirtelen megkoppasztja őket. Ennek a veszedelmes fajnak alosztálya számtalan; patológikus tünetek kísérik rendszerint minden válfaj típusának kialakulását. Egyik pusztán csak az érzéki mámort hajszolja, ami magában véve nem túlságosan veszedelmes, mert a játékhoz két ember kell és az a másik mindenestre magára veszi a felelősség felét. Hanem jelentősebbek azok az esetek, amikor a szerelmi ügy csak ürügy az áldozat kifosztására, mikor a széptevés csak a kalandorok manírija, fortély, kedvtelése, hogy úgy mondjuk; művészi formája. *Henry* *Bataille* pompás rajzát adta ennek a típusnak *Le scandale* című szenzációs új színművében, amelyet csak két héttel ezelőtt adott elő a párisi *Re-*

naissance-színház, óriási sikerrel. A darab hőse egy boldog család életét élő fiatal aszszonyt sodor a romlásba; szerelmi találkan kicsalja tőle gyűrűjét, amelyet azonnal értékesít, a futó idillt pedig alapul használja későbbi zsarolásaihoz. Ezek a gazdasági eredmények jellemzik az ügylet erkölcsi értékét. Minél jobban előtérbe nyomul a reális sikerek, anyagi gyarapodások elérésére irányuló szándék, annál veszedelmesebb gonosztevővel van dolgunk.

Ezért tekintjük legkomolyabb formájú kalandornak az iparlovagot, aki irodalomban, művészetben, szerelemben, gavallérságban iparszerűleg üzi a megkoppasztás hálás mesterségét. Ebből van legtöbb minálunk. A főváros, a könnyelmű és alattomos embereknek a gyűjtőcsatornája, fölszivja az egész ország termelését és óriási mértékben foglalkoztatja a társadalom hiénáit. Valóságos eidorádója van nálunk a *Hoske* féle művészetpártoló lovazoknak. Pedig ezeket az alakokat ki kell irtani a közéletből, mert kompromittálják azt a külföld előtt, itthon pedig megbénítják a szolid társasági életnek jóhiszeműsége alapuló érintkezési formáit.

(d)

tekintélye, nevének varázsa, politikájának higgadtsága és megfontoltsága ma általánosan elismert és lehet mondani: mindenható. Szervezze pártját egységessé és tömörre, jelöljön ki az ország számára a viszonyokkal és nehézségekkel számoló gyakorlati és erőnkkel megvalósítható politikát és az egész ország lelkesedéssel fogja az ő hazafias törekvéseit támogatni, és senkitem fog többé arra emlékezni, hogy a kartellbank és az osztrák kormány állásfoglalása miatt valaha kormánykrízis volt Magyarországon.

A kormány lemondása a parlamentben.

A képviselőház ülése.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 26

Tizenegykor kezdődik az ülés, de már tíz órakor telve van a folyosó képviselőkkel. Nagy viták folynak, de senki sem tud semmit arról, hogy mi lesz, ha a kormány lemond. A nagyfejúeket faggatják, de azok nem mondanak semmit. Csak annyit, hogy a függetlenségi párttól függ minden. Tizenegy órakor zsufolt padok, zsufolt karzat. A terembe először Apponyi lép. A függetlenségek lelkesen megjeljenek. Egy csoport körülveszi és kérdésekkel ostromolja. Utána nemsokára Justh Gyula lép be a terembe. *Viharos ováció fogadja.*

— Eljen Justh Gyula!
— Eljen az önálló bank!

Nagy György harsányan kiáltja:
— *Abcug a császár!*

Wekerle jön most. A néppárt és alkotmánypárt lelkesen megjeljenzi és tapsolja. Justh Gyula csönget és nagy zsbongás között megnyitja az ülést. Bemutatja Popovics Sándor levelét, melylyel lemond mandátumáról.

A függetlenségek ingerülten kiáltoznak:
— *Abcug.*

Tizenegy után öt perccel botra támaszkodva belép Kossuth Ferenc. A függetlenségek felugrálnak és percekig tapsolják. Kossuth Ferenc mosolyog és leül helyére. Megérkezésével ugyanis teljes a kabinet, az összes miniszteri székeken ül valaki. A jegyző olvassa a beérkezett kérvényeket. Mikor az önálló bankra vonatkozó kérvényeket olvassa, a függetlenségek viharosan éljeneznek és tapsolnak:

— Eljen az önálló bank!

Justh Gyula jelenti, hogy Baloghy Ernő sürgős interpellációra kért és kapott tőle engedelmet. Az alkotmánypártiak éljeneznek:

— Eljen Popovics!

A függetlenségek visszavágnak:
— *Abcug! Lueger embere!*

(A lemondás bejelentése.)

Negyedtizenkettőkor Wekerle miniszterelnök szólásra emelkedett. Halálos csönd fogadta.
— Azért szólok föl, ugymond, hogy bejelentse a kormány lemondását. A jegybank-ügyben a kormány a kartellbankra határozta el magát. Ezt az eszmét az osztrák kormány politikai és technikai okokból nem fogadta el. Mivel a kartellbank meghiusultával a kormány nem tudott e kérdésben egyöntetű megállapodásra jutni, elhatározta lemondását. Kéri a Házat, hogy a helyzet tisztázásáig ne tartson üléseket.

(A bucsuztatás.)

Hoitsy Pál a függetlenségi párt nevében fájdalommal látja a kormány távozását. Böles, előrelátó, hazafias kormány volt. Sajnálja Wekerle távozását, mert sosem felejtette el, hogy a többség függetlenségi. (Viharos taps.) Leg-

nagyobb sajnálattal látja Kossuth Ferenc távozását. (Szünni nem akaró éljenzés.) Kijelenti, hogy a párt segédkezet fog nyújtani a békés kibontakozásra, de elvei dolgában alkudni nem fog. (Taps.)

Egy hang: Világosabban!

Hoitsy Pál: Elég világos, amit mondtam. Programunk integritását meg fogjuk tartani. Sem túlzott követelésekkel, sem makaességgel nem fogunk elzárkózni a békés kibontakozás elől. De engedékenységünknek meg vannak a határai. Engedékenységünk határa: alkotmányunk épsége és szabadságaink fenntartása.

Kubik Gyula: Hát a bankkal mi lesz?

Hoitsy Pál erre nem felel. Szavait így fejezi be: E párton nincs senki, aki sokálná, mit mondtam, csak kevesli. Az elnapoláshoz hozzájárul.

Szappanos István örül a lemondásnak. Indítványozza a kormány lemondásának napirendre tűzését.

Medakovits Bogdán a horvát koalíció nevében szól a kormány lemondásához.

Hock János elfogadja Szappanos indítványát. A többséget meg akarják puhítani. Ez nem megy. Ha a királynak aggodalmaj vannak, tessék a nemzetet megkérdezni. (Taps.) Aki nem akarja az önálló bankot, mondjon le a mandátumról. (Taps.)

(Kossuth felszólalása.)

Kossuth Ferenc előadja, hogy a kormány csak azért mondott le, mert kebelében megszünt az egyetértés. Visszautasítja a megpuhulás vádját. A függetlenségi miniszterek minden fórum előtt férfiasan megállották helyüket. Megpuhulásról szó sincs. Kéri a Házat, tartsa meg a parlamenti szokást, ne sokat vitakozzék, hanem járuljon hozzá Wekerle előterjesztéséhez. (Helyeslés.)

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

(Az önálló bankért.)

Bozóky Árpád nem fogadja el a miniszterelnöknek a Ház elnapolására vonatkozó indítványát. Követeli a kormány nyilatkozatát a bankkérdésben. Indítványozza, hogy a Ház foglaljon állást az önálló bank mellett.

Nagy György határozati javaslatot nyújt be az önálló bank elfogadása iránt.

Mihályi Tivadar a nemzetiségi párt nevében szól.

Polónyi Géza: Hozzájárul a miniszterelnöknek a házelnapolási indítványához, azonban ő is javasolja a lemondás napirendre tűzését és megvitatását. Ilyen fontos, nemzeti életünkre ennyire messze kiható lemondás még nem volt. A kormány beadta lemondását, pedig hivatozik egy a korona, mint a nemzet bizalmára. Lemondott a magyar kormány azért, mert az osztrák kormány nem akart vele tárgyalni alkotmányos alapon. Ilyenkor mindkét kormánynak le kell mondani. Ezután áttér a bankkérdés, különösen a kartellbank tárgyalására. Az a véleménye, hogy azok a miniszterek, akik nincsenek egyetértésben egymással, apelláljanak a Házra. A Ház pedig azok iránt viseltetik bizalommal, akik az önálló bank mellett foglalnak állást. Olyan kérdések játszottak közre a lemondásnál, melyből következik a napirendre tűzés szükségessége.

(A Ház elnapolása.)

Wekerle válaszol az elhangzott észrevételekre, a gáncsolóknak azt feleli, hogy a történelem lesz hivatva elbírálni, hogy becsülettel álltuk-e meg helyünket. Medakovitsnek válaszolva kijelenti, hogy álljanak a horvátok a törvényes alapra. Polónyinak kijelenti, hogy a bankügyet jogunk van önállóan intézni, e fölött vitának nincsen helye. A dolog úgy áll, hogy a kabinet tagjai egy akut kérdésben nincsenek szolidaritásban. Ezért le kellett mondania a kormánynak, mert így kívánja a politikai erkölcs. A király által tett kijelentés nem a kormánynak, hanem a többség vezére előtt tétetett, nézetem szerint teljesen alkotmányos formában. Kéri a Házat, hogy a helyzet tisztázásáig napolja el üléseit.

Polónyi Géza félreértett szavait igazítja helyre.

A Ház a miniszterelnök indítványát nagy többséggel elfogadta.

Nagy György indítványát az elnök a házszabályok értelmében nem bocsátja szavazás alá.

(Sürgős interpelláció.)

Baloghy Ernő terjeszti elő sürgős interpellációját, Popovics Sándor bankkormányzó székfoglalásáról. Kérdezi a kormányt, volt-e a tudomása előzőleg Popovics székfoglalójáról, amit nem hisz. Szükségesnek tartja azonban, hogy kormánynyilatkozat történjék e tárgyban a közvélemény megnyugtatására.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter válaszolt az interpellációra. Azért válaszolt — ugymond — mert a miniszterelnök már nines jelen. Kijelenti, hogy Popovics bankkormányzó beszédének tartalmáról a kormánynak nem volt előzetes tudomása. A bankkormányzó mint magánember mondotta el beszédét.

Felkiáltások: Osztrák, osztrák!

Kossuth Ferenc: . . . ebből folyólag a képviselőház ezzel a magánnyilatkozattal nem foglalkozhat.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után a Szentiványi Gábor összeférhetlenségi ügyében sorsolták ki a zsüri tagokat, akik az esküt nyomban letették, ezzel az ülés véget ért.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délután 4 órakor Dessewffy Aurél gróf elnöklete alatt ülést tartott. Az elnöki előterjesztés után Wekerle Sándor emelkedett szólásra és a képviselőházban elmondott beszédével azonosan, bejelentette a kormány lemondását. Felszólalás nem történt, csak a főrendiház elnöke adott annak az óhajának kifejezést, hogy a kormányválság, egyszersmind ne legyen alkotmányválság is.

Az ülés fél öt órakor véget ért.

Aradmegye közgyűlése.

Szolgabíró-választás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26

Aradvármegye törvényhatósági bizottsága ma tartotta rendes évnegyedes közgyűlését. A tavaszi megyegyűlés egyik nevezetes pontja volt a Boksán Szevér halálával megüresedett első osztályu szolgabírói állás betöltése. A törvényhatósági bizottság nagy többsége Kabdebó Antal dr. radnai szolgabírót választotta meg erre az állásra, míg az így megüresedett másodosztályu szolgabírói helyet egyhangulag Nikodém János közigazgatási gyakornokkal tölthette be.

A megyegyűlésnek, mely reggel 9 órától délig tartott, alig volt több érdekes pontja. Nagyobb vita csak az *edelspacher-simándi iskola* ügyénél volt, amelyben a törvényhatóság állást foglalt a nagyobbbrészt románlakta község határozata ellen.

A közgyűlés lefolyásáról itt következik tudósításunk:

(Választások.)

Aradmegye székházának nagyterme csaknem teljesen megtelt megyebizottsági tagokkal, mikor Karolyi Gyula gróf főispán reggel 9 órakor megnyitotta a közgyűlést. Néhány jelentés után a szolgabíró-választás következett. Az elnöklő főispán a kandidáló bizottságba Czárán Márton, Friebeisz Miklóst és Purgly Lászlót nevezte ki, a közgyűlés pedig Zselezensky Róbert gróft, Kokas Józsefet és Körver Mártont jelölte ki. Miután a bizottság felülvizsgálta a pályázati kérvényeket, az elnöklő főispán kihirdette, hogy az első osztályu szolgabírói állásra két pályázat érkezett: Kabdebó Antal dr. radnai és Fülöp Lajos dr. eleki szolgabíróké. A kijelölő bizottság első helyen Fülöp dr.-t, második helyen Kabdebó dr.-t ajánlotta. A főispán elrendelte a szavazást, még pedig miután a többség másképp nem volt megállapítható, szavazatszedő küldöttségek szedték be a szavazatokat. Az első szavazatszedő

küldöttség elnöke Czárán Márton, tagjai pedig Haberger György és Técsy Dezső lettek, a második szavazatszedő küldöttség elnöke lett Purgly László, tagjai pedig Török Géza és Mayerhoffer Lajos.

Leadatott összesen 249 szavazat. Ebből kapott

Kabdebó Antal dr. 183
Fülöp János dr. 66

szavazatot, mire a főispán Kabdebó Antalt megválasztott első osztályú szolgabírónak jelentette ki. Az így üresedésbe jött állásra egy pályázati kérvény érkezett: Nikodém János közigazgatási gyakornoké. A közgyűlés Nikodémot egyhangulag megválasztotta másodosztályú szolgabírónak. A megválasztottakat a közgyűlés zajosan megéljenezte.

A közgyűlés a közigazgatási erdészeti bizottságba szakértő kültagként Pál Miklóst választotta meg.

(Vita egy iskola miatt.)

A közgyűlés ezután gyors egymásutánban letárgyalta a napirend többi pontjait. Legnagyobb részt községi határozatok, jelentések és átiratok voltak ezek, melyekre nézve a törvényhatósági bizottság elfogadta az állandó választmány javaslatait. Nagyobb vita az edelspacher-simándi iskola ügyénél volt. A tanfelügyelőség előterjesztésére ugyanis a kultuszminisztérium e községben állami népiskola felállítását rendelte el, mihez a költségek legnagyobb részét magára vállalta. A község nagyrészt románokból álló képviselőtestülete feleslegesnek mondta az iskola felállítását és nem akart annak költségeihez járulni, és a közgyűlésen Marsieu Jusztin dr., Grozda és Janku Kornél dr. ilyen irányban fel is szólaltak. Azt vitatták, hogy a községben nincs tanköteles gyermek ez iskolák számára, miután ott már van 4 iskola. Tankötelesek csak a községtől messze fekvő tövisgyházai és nyéki pusztán vannak, szerintük tehát ott kell iskolát felállítani.

Boros Iván tb. főjegyző, Kehrér segédtanfelügyelő és Török Géza bizottsági tag válaszoltak a felszólalásokra, konstatálva, hogy a községben igenis szükség van iskolára. Az elnöklő főispán is ilyen értelemben nyilatkozott, kijelentve, hogy az iskola helyét majd a kultuszminiszter határozza meg a szükséghez képest. Végül is a közgyűlés nagy többsége elfogadta az állandó választmány javaslatát, mely kötelezi a községet az iskolával járó költségek viselésére.

(Segélyezések.)

A közgyűlés ezután Barb Efrem volt árvaszéki ülnök, aki a Krivány-ügyből kifolyólag vesztette el állását, idej segélyezésére megszavazott 600 koronát, özv. Boksán Szevérné nyugdíját és gyermekeinek neveltetési járulékát pedig 1286 koronában állapította meg. E pontnál az elnöklő főispán meleg szavakban emlékezett meg az elhunyt pécskai szolgabíró érdemeiről és indítványára a közgyűlés kimondta, hogy Boksán elhunytja fölött érzett részvétének jegyzőkönyvileg is kifejezést ad és ezt közli az elhunyt özvegyével.

SPORT.

+ Futásverseny. Tegnap délután szép nagy közönség nézte végig az A. A. K. által rendezett Délmagyarországi futóversenyt. Négy óra negyven perckor hagyták el a futók a sporttelepet s a Holtmaros-sor, Vágóhid-utca, Nagymező, Csálaerdőn át a Holtmaros mentén tértek vissza a sporttelepre. Az így körülbelül nyolc kilométernyi ut befutása után a sporttelepen megteendő volt még két kör.

Zajos éljenzéssel fogadta a közönség az első futót. Az elsőnek beérkező Goldfahn Mihály szegedi gyönyörű tempót és végspórtot vág ki, követve két perc és 12 másodpercre Knizse Imre aradi postás, majd a harmadik beérkező Fakó Géza AAK. s a negyediknek helyezett Bácska József AAK. által. A versenyzők közül 23-an értek át a célszállagon a következő sorrendben: 1. Goldfahn Mihály Szegedi A. K. (disq.) 2. Knizse Imre aradi postás. 3. Fakó Géza AAK. 4. Bácska József AAK. 5. Nusz Kálmán aradi postás. 6. Lányi Miksa AAK. 7. Beck Aladár Temesvári AK. 8. Ferenczy István aradi postás. 9. Steinhübel Lajos aradi postás. 10. Sebő József Szegedi AK. 11. Deutsch Frigyes Szegedi AK. 12. Dömhöfer Lajos Szegedi AK. 13. Lengyel Károly aradi postás.

14. Horváth Gyula AAK. 15. Pécsy Géza AAK. 16. Dávid Zoltán aradi postás. 17. Nagy János Temesvári AK. 18. Zalay Sándor aradi postás. 19. Hajós Gyula Temesvári AK. 20. Beck Ernő Szegedi AK. 21. Varga Kálmán Szegedi AK. 22. Futó Gyula Temesvári AK. 23. Kelemen Kálmán AAK. A beérkezések sorrendjében győztes csoport az Aradi Postások Sportegylete 37 ponttal, második az Aradi Athletikai Klub csapata 42 ponttal. A temesvári és szegedi csoport helyzeten maradt.

Méltó helyet vívott ki magának az Aradi Athl. Klub is az egyéni bajnokság második és harmadik helyezését s a csoport bajnokság második helyezését.

A győztes csapatok díjazásán kívül időérmot nyertek: Beck Aladár Temesvár, Sebő József Szeged, Deutsch Frigyes Szeged, Dömhöfer Lajos Szeged, Dávid Zoltán postás, Nagy János Temesvár, Zalay Sándor postás, Hajós Gyula Temesvár.

Amíg a futók a pályától távol futottak, az aradi tanítóképző és gimnázium ifjúságának válogatott csapatai Neidenbach Emil tanár vezetése mellett füleslabda mérkőzést tartottak, mely 6.0 arányban volt a tanítóképző javára.

Ostromállapot a török fővárosban.

A hatótak eltakarítása.

Távirati tudósítás.

Arad, április 26.

Még mindig nincs eldöntve, mi történik Abdul Hamid szultánnal, akitől ujabban megállapították, hogy nem szökött meg, nem is tűnt el, hanem a palotájából nézi az eseményeket és pénzt küldött az ellentálló katonáknak. Hogy milyen sors vár rá, azt határozottan ma még nem tudni, mert a legutóbb érkezett jelentések rendkívül ellentmondók.

Mai távirataink ezek:

A Yildiz helyzete.

Konstantinápolyból táviratozzák: Azok a hírek, amelyek szerint a szultán háremében és a Yildizben rémes jelenetek játszódtak le, ellenőrizhetetlenek, de valószínűleg nem egyebek koholmányoknál. A szultán tegnap csodálatra méltó nyugodtságot tanusított. Délután 1 órakor a szalonikii csapatok teljesen körülvárva tartották a Yildizt környező magaslatokat és e vasgyűrű szemmel láthatólag mind szűkebb lesz. A katonák, akik tegnap ellentállást fejtettek ki, megszöktek, vagy elrejtőztek, ábruhában menekülni igyekeznek. Legtöbbjüket azonban felismerik és elfogják.

Konstantinápolyból táviratozzák: A Turquie Dsevad első Yildiz titkárral folytatott interjút közöl, aki kijelentette, hogy a Yildiz-laktanyát kiürítették, miután a szultán kerülni akarta a vérontást. Tegnap nagy volt az izgalom a Yildiz-csapatok körében, amennyiben harcolni akartak a macedón csapatok ellen. A szultán az összes Yildiz-laktanyába hadsegédeket küldött azon üzenettel, hogy a katonák testvérei a macedón csapatoknak és ennélfogva ne fejtsenek ki ellentállást. Egyébként a szultán nem is adhatott más parancsot, mert Mahmud Sefket basa távirata oly katonától való, aki sem hazudni, sem becsületszavával tréfálni nem szokott. A szultán a trón kérdése tekintetében egészen nyugodt. Dsevad hozzátette, hogy új csapatokat várnak a Yildiz-kaszárnyák megszállására.

A szultán ellen.

Konstantinápolyból táviratozzák: A szalonikii csapatoknak a szultánra kedvezőtlen hangulata ugylátszik, átterjed az itteni lakosság többségére is. A szultán hívei aligha mernek több életjelt adni magukról. Jellemzi a szalonikii csapatok magatartását az érkező vasuti kocsikon függő következő felírások:

— A Yildiz számára nincs többé hely a föld színén! Nem engedjük magunkat tovább elnyomni!

Ilyen és ehhez hasonló, sőt ezeknél sokkal élesebben hangzó szóbeli és írásbeli tüntetésekkel lehet találkozni. A porta teljesen megszánt tényezőnek lenni. Mahmud Sefket basa és nagyszámu vezérkara korlátlan katonai diktatúrát gyakorolnak, amely eddig kifogástalanul működik. Különböző híresztelésekkel szemben megállapítják, hogy többrendbeli információ alapján bizonyos, hogy a szultán még a Yildizben van.

Párisból táviratozzák: Az itteni törökök azt hiszik, hogy a sejk ül izlam abból az indokból fosztja meg a szultánt a tróntól, mert esküszegő s mint ilyen, méltatlan a trónra. Jobban szeretnék, ha a trónfosztást betegség indokából mondanák ki.

Az ostromállapot kihirdetése.

Konstantinápolyból táviratozzák: Marschall báró, a diplomáciai kar doyenje értesítette a diplomáciai képviselősegeket, hogy Konstantinápolyban kihirdették az ostromállapotot. A haditörvényszék elnöke Hurschid basa tábornok, tüzérségi miniszter, főhadvezér Mahmud Sefket pasa.

Az ostromállapotot elrendelő hivatalos hirdetemény, a melyet Chakib ezredes, a konstantinápolyi rendőrség és csendőrség főfelügyelője itt alá, a következőképp hangzik:

1. Ebben a pillanatban, a midőn a kormány meggyőzte erejéről a forradalmárokat és a reakciósokat, mindenkinek szavaival és tetteivel egyaránt hidegvért kell tanusítania és el kell kerülnie oly cselekvéseket, a melyek a lakosságot felizgathatják. Így izgató kiáltások és beszédek ninesenek megengedve. 2. Miután a rend fenntartásával a szalonikii csapatok, csendőrök és rendőrök vannak megbízva, mindenki engedelmeskedni tartozik parancsaiknak. Este 8 óra után tilos az utcákon sétálni vagy kizilámpa nélkül házról-házra járni. Rendkívüli esetekben a rendőrség értesítendő. 3. A fegyverviselés tilos. 4. A zavargásban résztvevő katonák átadják fegyvereiket. A rend biztosítására külön intézkedések történtek. A lázadók legnagyobb része el van fogva, a többiek ártalmatlanok. Az üzletek nyitva tarthatók s mindenki nyugodtan végezheti dolgát.

Az ozman Lloyd jelenti: A nemzetgyűlés hozzájárult a megszálló hadseregnek az ostromállapotot kihirdető proklamációjához, a mely Konstantinápolyra, ennek külvárosaira, Izmiel, Csataldsza helységekre és Principo szigetére terjed ki.

A szultán a katonákhoz.

Konstantinápolyból táviratozzák: A szultán a konstantinápolyi csapatokhoz táviratot intézett, amelyben értesíti őket arról, hogy a legutóbbi katonai zendülésben neki semmiféle része nem volt. Mindenki tudja, — írja a szultán — hogy jó viszonyt tartottam fenn az ifju-törökökkel. Megküldi Ahmed Riza levelét, amelyből kitűnik, hogy nemrégiben azok, akik a zendülést csinálták, megakarták őt fosztani a tróntól. Még nem tudják, hogy a szultán táviratát felolvasták-e a katonák előtt. Egy bizonyos, hogy tartalma nem felel meg a valóságnak és csak a közvélemény megtévesztésére van szánva.

Az osztrák-magyar meghatalmazott közönete.

Giesl báró vezérőrnagy, osztrák-magyar katonai meghatalmazott, délután a német katonai attasé kíséretében Mahmud Sefket basa főparancsnoknak és Husszein Huzni hadosztály-tábornoknak, az operáló hadsereg vezérének, valamint a többi vezető tábornoknak gratulált a műveletek fényes keresztülviteléért, a rend gyors helyreállításáért és a legénység kitünő fegyelméért. A keresztények és idegenek körében általános a vélemény, hogy veszélyes incidensek már ki vannak zárva.

A parlament ülése.

Konstantinápolyból táviratozzák: A kamara és szenátus elnöke ma vasuton San-Stephanoból Konstantinápolyba érkezett. A lakosság nagy ovációban részesítette őket. A parlament ülése titkos lesz. A parlamentbe való belépés tilos. Több képviselő kijelentette, hogy az ülésen végleges határozatot kell hozni a szultán helyzete dolgában.

Ásnak a srokat.

Konstantinápolyból táviratozzák: A Yildizhez a tengerről vezető utakat őrző csapatok tartják megszállva. A Siskiben lévő tábor még változatlan. Az előterepen kisebb csapatok mozgalmat észlelhetők. A Siskiben lévő tábor mellett közös sirt ásnak a tegnapi harcok áldozatai részére. A főutcákon erős őrző csapatok cirkálnak és folytonosan elfogatások történnek. A közönség mind kisebb számmal jelenik meg az utcán. Az összes mellékutak mintha ki volnának halva. A Turquie szerint 1140 embert temettek el, akik a tegnapi harcok folyamán elestek.

A szabadkai gyilkosság.**Haverda Mária az ügyészségen.**

Távirati tudósítás.

Arad, április 26

A szabadkai gyilkosság ügyét még ma is homály fedi. Haverda Mária és Jánossi Aladár letartóztatása után várni lehetett, hogy némi világosság derül a rejtélyes ügyre, de mindeddig semmire sem történt. A letartóztatásokat pusztán gyanúra fogatosították, anélkül, hogy akár az asszony, akár Jánossy ellen döntő bizonyíték lenne a rendőrség kezében. Ma délelőtt átkísérték a két foglyot a szabadkai ügyészségre. Az ügyész indítványára a vizsgálóbíró helyben hagyta a letartóztatást elrendelő végzést.

Haverda Mária a börtönben folyton sir és ártatlanságát hangoztatja. A jókedvű asszony, aki az anyja sirja felett sem tudott könnyet hullatni, teljesen megtörtött.

A letartóztatott Haverda Mária és Jánossi különösen az teszi gyanússá, hogy hetekkel ezelőtt azt a kijelentést tették, hogy április végén sok pénzüket lesz. Az asszony nagy lelki nyugalommal várja további sorsát.

A szabadkai rendőrség újabbán Sávári F. vasuti mérnököt hallgatta ki, aki a gyilkosság napján a Szabadkáról este 7 órakor induló gyorsvonattal Zomborba egy olyan kinézésű férfival utazott, akire a gyilkos személyleírása teljesen ráillik.

Budapesti tudósítónk jelenti: A szabadkai vizsgálóbíró ma megkereste a budapesti rendőrséget, hogy Klein Pál Lipót bankigazgatónak Király-utcai 93. szám alatti lakásán, Klein Lipótnénak Andrássy-ut 32. szám alatti üzletében, Biró Arminnak Rákóczi-ut 86. alatti üzletében és Vojtha Antal lakásán is tartson házkutatást. A házkutatás megtörtént, de a kiszivárgó hír szerint teljesen eredménytelenül.

Egyik szabadkai estilap a következőket írja a meggyilkolt urnőről:

Annyi bizonyos, hogy Haverda Boldizsárné a fősvénységig takarékos asszony volt. Napi kiadása alig haladta meg a 40 fillért. Soha ársaságba nem járt. Bár szőlője és bora volt, mégis sajnált magától egy pohár bort. Egyetlen fényűzése az volt, hogy néha napján szódavizet ivott.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Alkotmányválság.**A kormány lemondása. — Bizonytalan jövő.**

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, április 26.

Ma megtörtént az, aminek elkerülhetése végett hetekig tárgyaltak: a kormány beadta lemondását és Wekerle ma este fölutazott Bécsbe, hogy holnap a király elé terjessze a lemondó okiratot. Miután a király nem akceptálta a magyar kormánynak az önálló bankra vonatkozó előterjesztéseit, a kabinet kénytelen volt lemondani. Most már megkezdődnek a hosszú tanácskozások arról, hogyan oldható meg az alkotmányválság. A király alkalmasint továbbra is megbizsa a mostani kormányt az ügyek vezetésével mindaddig, amíg a bonyodalmat meg nem oldják. A felség több politikust megkérdez a megoldásról. A pártok ma este tárgyalták a lemondást. Különösen érdekes Andrássy Gyulának az alkotmánypártban mondott beszéde.

A mai nagyjelentőségű nap eseményeiről a következő tudósításunk számol be:

A VASÁRNAPI ESEMÉNYEK.**A lemondás aláírása.**

Vasárnap délelőtt a kereskedelmi minisztériumban minisztertanács volt, amelyen elhatározta a kormány a lemondást.

A nevezetes minisztertanácsról ezt a felhivatalos jelentést adták ki:

A kereskedelmi minisztériumban, mint a Magyar Tudósító jelenti, vasárnap délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, melyen a kormány teljes számban vett részt. A tanácskozás, melynek jegyzőkönyvét Márfly Albin miniszterelnökségi államtitkár vezette, tizenegy órakor kezdődött és egy óra huszonöt perckor ért véget. A tanácskozás során Wekerle Sándor miniszterelnök ismertette az osztrák kormánynyal Bécsben folytatott tárgyalások eredményét, majd Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter és Apponyi Albert gróf kultuszminiszter tettek jelentést a felségénél történt kihallgatásukról. A kormány ennek következtében — egyöntetű megállapodásra nem jutván — elhatározta lemondását. A lemondási okiratot, amelyet a kabinet valamennyi tagja aláírt, Wekerle Sándor miniszterelnök haladéktalanul a felségére elé terjeszti.

Nyilatkozatok a függetlenségi pártban.

Vasárnap este hetedfél órakor Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, a függetlenségi párt vezére minisztertársaival, Apponyi Albert gróffal és Günther Antallal ellátogatott a függetlenségi pártkör Erzsébet-köruti helyiségébe, hogy pártja tagjait a bécsi tanácskozások eredménytelenségéről informálja és hogy tudassa velük a kormány lemondását. A miniszterek látogatását előre jelezték s így történt, hogy Kossuth a függetlenségi pártnak valamennyi Budapesten időző tagját együtt találta a klubban. Lehetek vagy 180-an.

Kossuth Ferenc részletesen informálta az intéző bizottságot a bécsi tárgyalásokról, a kihallgatásán történekről, elmondta, milyen argumentumokkal igyekezett a királyt az önálló magyar nemzeti jegybank szükségességéről, a dinasztia és Ausztria érdekei szempontjából való ártalmatlanságáról meggyőzni. Utána Ap-

ponyi Albert gróf mondotta el nézeteit a helyzetről. Az intéző bizottság meglepéssel vette tudomásul, hogy a kormány az önálló bank védelmében mindent elkövet.

Negyednyolc órakor Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf az intéző bizottság tagjainak élén bevonult a nagy társalgóterembe, ahol az egybegyűlt képviselők szünni nem akaró eljénzéssel fogadták. Kossuth is, Apponyi is sorban kezet fogott a párt minden egyes tagjával, aztán Apponyival együtt leült rendes helyére, a nagy bársony kerevetre. A képviselők körülállták, s Kossuth Ferenc anélkül, hogy erre valaki föl szólította volna, a következő nyilatkozatot tette:

— A kartellbankra vonatkozó tárgyalások meghiusulása után elkövetkezett az a helyzet, amely az én kihallgatásra jelentkezésem szükségessé tette. O felsége tegnap fogadott. Az audiencián elmondtam mindazokat, amit egy függetlenségi ember az önálló bank érdekében fölhozhat. Argumentumaim megközelíthetetlenek voltak. A király kegyesen meghallgatott, elismerte, hogy a nemzetnek törvényben biztosított joga van az önálló magyar jegybankhoz. A monarchia belső helyzetére és a fölújult külpolitikai bonyodalmaikra való tekintettel azonban nem lesz abban a helyzetben, hogy az önálló magyar jegybankról való esetleges törvényjavaslatot szentesíthesse. A felség elhatározását, amelyet az alkotmányos formák szigorú betartásával közölt velem, tudomásul kellett vennem, mert hiszen kétségtelen, hogy a király, mint a törvényhozás egyik faktora, jogosan helyezkedett erre az álláspontra. A kormánynak ezután nem maradt más választása, minthogy beadja lemondását. Ezt a ma délelőtt tartott miniszteri tanácskozáson el is határozta.

Kossuth ezután hangsúlyozta, hogy mindezeket a dolgokat csak barátságos beszélgetéskapcsán mondta el. Hivatalosan a függetlenségi párt értekezletén számol be a banktárgyalások meghiusulásáról.

— A párt tetszésétől függ — mondta azután, — hogy az új helyzetben milyen álláspontra helyezkedjék.

További fe szólások.

Amikor Kossuth Ferenc befejezte, Apponyi Albert gróf tett rövid nyilatkozatot a helyzetről. Csak néhány szót mondott, azt is olyan hangon, hogy csak a legközelebb állók vehették ki értelmüket.

— Óvatosnak kell lennünk, mondta, mert igen nagy veszedelmek közé juthat a nemzet. Sem mód, sem alkalom most arra nincs, hogy bővebb nyilatkozatot tegyek.

Justh Gyula.

Nagy figyelem közben Justh Gyula, a képviselőház elnöke emelkedett ezután szólásra. Nem tett érdemi nyilatkozatot s csak arra szorított, hogy a párt nevében ünnepies köszönetet mondjon Kossuth Ferencnek és Apponyi Albert grófnak, amiért a nemzet jogait a király előtt olyan hathatósan képviselték.

A párt tagjai ezután csoportokba verődtek és élénken vitatkoztak arról, milyen álláspontra helyezkedjék a függetlenségi párt.

Barabás Béla a válságról.

Érdekesen nyilatkozott Barabás Béla egy budapesti déli lap munkatársa előtt a válságról:

— Azt hittem, hogy a mi beteg vezérünket, Kossuth Ferencet nem hiába fásasztják a bécsi utazással, — de bizony kárba veszett minden jóakarata, minden lépése. El tudom képzelni azt az okos, nyugodt és bölcs intézkedést, amelylyel Kossuth Ferenc az önálló magyar nemzeti bank felállítására vonatkozólag kifejezést adott a nemzeti akaratnak, azzal az igyekezettel, hogy segítő társul megnyerje a

királyi akaratot. De hát ez nem sikerült, — mert a nemzet és a király akaratát nem egyenlő erővel állanak egymással szemben.

A nemzeti akarat erőssége semmi más, csak az ősi alkotmány, csak a világosan beszélő törvény, csak a királyi eskü, csak a közgazdasági és politikai érdek, csak a nemzeti közvélemény, csak a magyar képviselőház többsége, csak a függetlenségi és 48-as párt. Ez pedig nagyon kevés erő, — semmi. Az igazi és kézzelfogható erő és minden erő, ott van a királyi akarat mellett — a szuronyok százai. Pedig tulajdonképpen ezek a szuronyok is a mieink, ezé a magyar nemzeté, csak nem mi dirigáljuk.

De hát mi lesz? A régi próféták meghaltak, az újak pedig még nem születtek meg. Erőltessük magunkat higgadságra, mert hiszen az önálló magyar nemzeti bank megvan, az el nem veszett, az ott van a törvényben s ott van mellette a királyi akarat is, meg az eskü is. Csak éppen a kétszázézer szurony hiányzik mellőle. Ez az oka, hogy a nemzeti akarat mindig behódolt a királyi akaratnak, míg a királyi akarat sohase engedett a nemzeti akaratnak. Hogy is lehetne ez másként, mikor a legelső magyar ember — német!

A MAI ESEMÉNYEK.

A függetlenségi párt értekezlete.

Az országos függetlenségi párt ma este 8 órakor Kossuth Ferenc elnöke alatt értekezletet tartott. Az elnöki bejelentést, hogy Hock János belépett a pártkörbe, éljenzéssel vették tudomásul. Kossuth Ferenc tartotta meg ezután nagy érdeklődéssel fogadott beszédét:

(Kossuth beszéde.)

— Feleslegesnek tartom — mondotta, — hogy a pártot olyan tényekről értesítem, amelyek köztudomásúak. Röviden jelzem, hogy a kormány beadta lemondását. A lemondásnak rejtett okai nincsenek. Az ok kézenfekvő: az, hogy a kormány hatvanhetes és függetlenségi tagjai nem tudtak megegyezni a bankkérdésben. Privát meggyőződésből kifolyólag a király elé járultam, hogy adja beleegyezését az önálló bank felállításához. Őfelsége bár nem vonta kétségbe az ország jogát az önálló bank felállítására vonatkozólag, de hivatkozva a legutóbbi bel- és külügyi viszonyokra, károsnak és időszerületlennek tartja a magyar nemzeti bank felállítását és kijelentette, hogy a magyar parlamentnek erre vonatkozó határozatát nem szentesíthetné.

Bővebben nem kíván nyilatkozni, de reményt táplál arra nézve, hogy a király elfogadja az ő előterjesztését azért, mert a többség nézetét tolmácsolta. Másrészt ez az egyedüli alkotmányos út. A helyzet súlyos. Ennek ténye megnyilvánult a kormány lemondásában, holott a koalíció fennmaradására még szükség van, mert legfőbb feladatát — az általános választói jog megalkotását — még nem teljesítette. Valóságos szerencsétlenség, hogy a krízisnek be kellett következni, mielőtt a koalíció ennek a feladatának megfelelhett volna. Ő — Kossuth — mindent elkövetett, hogy a választási törvény letárgyaltassék. Rá kell most mutatnia erre, hogy ennek ellenkezőjével senki se vádolhassa.

— Biztosítom — ugymond — a pártot, hogy a haza és párt elvei szem előtt tartásával, a párttal együtt fogok e kérdésben közreműködni.

(A többi felszólalók.)

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Batt-hány Tivadar gróf szólalt fel:

— Nem tudom elképzelni, mondotta, hogy a király ellentmondjon ennek a kérdésnek. Szemei elé kell állítani, hogy a magyar nemzet a dinasztával szemben mindig lojális volt. Csak néhány héttel ezelőtt is az volt, amikor a külpolitikai viszonyok felhői borultak a monarchiára és a háború veszélye fenyegette.

Bizik, hogy előbb-utóbb sikerre fog vezetni az akció. Bizalmának és ragaszkodásának ad kifejezést Kossuth és Apponyi iránt.

Az értekezlet ezután véget ért.

Andrássy kijelentései.

Az alkotmánypárton Széll Kálmán nyitotta meg az értekezletet. Wekerle Sándor miniszterelnök röviden bejelentette a lemondást, amelynek okait a mai ülésen már elmondotta. A bankkérdést — ugymond — pénzügyi és gazdasági kérdésnek kell tekinteni. A lemondás indokait fejtegetni nem akarja, csak megragadja az alkalmat, hogy a három évi támogatásért köszönetét fejezze ki. Reméli, hogy jövőben is, a kibontakozás minden elfogadható eszközénél a pártot együttműködésben fogja találni. (Éljenzés.) Ezután Andrássy gróf emelkedett szólásra.

— Szomorú, nehéz válságban vagyunk — mondotta. — Nehéz és súlyos a jelen válság, mert a király álláspontja szembekerült a parlament álláspontjával. Ez mindég nagy viszályllyal jár, de jelenlegi következményei kiszámíthatatlanok. A bankkérdés gazdasági kérdés, az önálló bank felállítását erőszakolni akarni téves politika. En a bankkérdésben azt az álláspontot foglalom el, amelyen ő felsége áll. Felmerült az a kérdés, hogy nem volna e helyén való, ha olyan többségi pártot alakíthatnánk, amely áthidalná azt az ellentétet, mely a király és a többség álláspontja között fennförog. A mai viszonyok között ezt károsnak tartanám.

A mostani viszonyok között arra kell erősen törekedni, hogy ebben a parlamentben olyan többség jöjjön létre, amilyen most is van. Nagy hiba volna, ha a magyar parlamentet fölözintnák. Mielőtt legfontosabb feladatát, a választói törvény megalkotását megoldaná. Ez a törvény, a magyar nemzet történelmi jellegének biztosítása mellett új millióknak ad szavazati jogot. Egyben azonban mindig káros, az erőszakos kísérlet, mely egy létező többség helyett újat akar teremteni. Egy olyan megoldást tehát feltétlenül kell találni, amely a parlament továbbműködését biztosíthatja.

— Reményeket nem akarok kelteni, csak azt hangoztatom, hogy a békés megoldást biztosítani kell, mert békés munkára van szüksége az országnak. Végül kéri, hogy a párt bizza meg őt és a többi vezéreket, hogy a békés kibontakozást a fenti szellemben vigyék keresztül és erről tegyenek jelentést a pártnak. Ezután ő is megköszöni a párt bizalmát. A párt — ugymond — nem provokál harcot, a párt békét akar. Kompromisszumra is hajlandó, de ha haragra kerül a sor, a párt úgy is megállja helyét. (Éljenzés.)

Szivák és Széll.

Szivák Imre szólalt fel ezután. Nézete szerint a koalíciónak nem volt programjában, ami a mostani válságot előidézte. A párt a bankkérdést nem tekinti közjogi, csak gazdasági kérdésnek. Azt hiszi, hogy a nemzet és király közötti kapcsolat nem szakad meg. A nemzeti kormány a kormányzás ideje alatt nagy érdemeket szerzett.

Issekutz Győző, majd Széll Kálmán szólalt fel ezután. Igen komoly politikai válságba jutottunk, — mondotta Széll — félő, hogy az egyetértés a korona és a nemzet között meg fog zavartatni. Hogy mit hoz a jövő, nem lehet tudni. Lehetséges, hogy a bekövetkező események megengedik a további együttműködést. Ez kívánatos volna. Most csak aggasztóan áll előttünk a kérdés: mit hoz a jövő? A párt mindég helyt fog állani és megteszi azt, amit megtenni kötelessége.

Az értekezlet ezután véget ért.

A néppártban.

A néppárt is tartott ma este értekezletet. Buzáth Ferenc üdvözölte az értekezlet előtt

Zichy Aladár grófot meleg szavakkal. Ernst Sándor kérdést intéz, hogy mi van a választói reformmal. Rakovszky István kijelenti, nem a néppárton mult, hogy ez nincs még megalakotva. Ezután határozatilag kimondták, hogy a néppárt olyan kibontakozást támogat, amely az alkotmányos élet feltételeinek fenntartását biztosítja.

Az örvendező balpárt.

A balpárt ma esti értekezletén örömmel vette tudomásul a kormány lemondását. mert a kormány, különösen meg nem felelő kormányzati tevékenységével, a régi 48-as alapelvekkel ellentétben volt. Nagy megütközéssel vették tudomásul a kijelentésekből, hogy a kormány tagjai az önálló bankkérdésben nem szolidárisak. A párt Babocsay Sándort ezután megbizta, hogy írásban sürgesse meg a bankbizottság elnökét, hogy a jelentést mielőbb a Ház elé terjessze.

Hangulatképek a t Házból.

— Fővárosi munkatársunk telefonjelentése. —

A nagy nemzeti küzdelem idejére emlékeztető jelenetek voltak ma a parlament termeiben és folyosóin. A parlament külső képén is meglátszott, hogy nem sablonos ülésre készülnek bent. A főbejárat előtt kíváncsi tömegek verődtek össze. Bent nagy izgalommal várták a törtépendőket. Mindenki azt tudakolta:

— Mi lesz most?

Közben a tömeg megostromolta a karzatot, ahova nehezen lehetett feljutni. Kivált a csoportból egy fekete arcú, hatalmas alak, aki utat törve magának, így kiáltott:

— Nekem bent kell lenni a teremben. Én Tisza Kálmán óta itt voltam minden kormány lemondásánál.

A Ház folyosói egyre népesebbek lettek. A főispánok körül nagy csoportosulás keletkezett. A honatyák most azt tudakolták a megyefőnököktől, amit máskor a főispánok szoktak tudakolni a képviselőktől:

— Mit szándékoznak most tenni?

A főispánokat érinti a kormány után legközvetlenebbül a válság, mert nekik is kellene mondani állásukról. Egyszerre csak megjelent a folyosón Josipovics Miklós horvát miniszter, aki legelső volt a miniszterek között a parlamentben.

— Szép időnk van, — mondta — ma bizonyosan sokan jönnek el az ülésre. Egyszerre jöttek Wekerle, Kossuth és Andrássy, akiket megéljeneztek. Az érdeklődés középpontjai ettől fogva a miniszteri szobák voltak. A néppárt soraiban ott volt Zichy János is, amiből sokan erre következtettek:

— A néppárt azt hiszi, hogy most már az ő napja virradt fel. Teljes számmal kirukkolt.

Molnár Jenő azonnal viccet is költött róluk.

— Ha valami jó állású ember meghal, az nap meg lehet tudni, kik pályáznak az állásra. A pályázók ünneplő cilindreket öltenek és úgy öltözködnek, hogy észrevegyék őket. A néppárt is föltette fejére a tekintély-cilindert. Zichy János grófot, mintha azt mondaná: itt vagyok, készen állok az elhunyt helyének betöltésére.

A folyosó egy sarkában önmagának hangosan beszélt Szappanos István, a balpárt ősi vezére.

— Mi az Pista bátyám, talán itt tart értekezletet a balpárt? — tudakolta egy hírlapíró.

— Nem a, — felelte Szappanos, — csak most tanulom a beszédemet. Felakarok szólalni a Házban.

Gyorsan híre terjedt, hogy *Baloghy* Ernő sürgős interpellációt jegyzett be *Popovics* bank-kormányzó beszéde miatt.

Sümegei Vilmos odament hozzá és egy két-fejú sasos tárcát mutatott neki:

— Csak mérséklettel beszélj Ernő, — intette, — mert nem lehetetlen, hogy *bevonulunk* a *Reichsráthba*.

Után megkezdődik az ülés és a terem méhkaszá változik. A méhekkel vegyes darázsok Szappanos beszéde után kivonulnak a folyosóra. Ott magyarázgatja *Kossuth* Ferenc:

— A kormány lemondása korrekt volt. Nem tehetünk egyebet.

Mellette *Andrássy* magyarázza az öt megostromló főispánoknak:

— Kérem, csak az mond le állásáról, akinek politikai elvei nem egyeznek meg a jövő kormány elveivel.

— És kikből állanak a jövő kormány tagjai?

Amire *Andrássy* mosolyogva felelte:

— Ugyanezt kérdezhethetném én is.

A Lloyd közgyűlése.

Döntés az Almay-terv mellett. — Az új tisztikar.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Zajos előzmények és hosszas tanácskozások után tegnap délelőtt rendkívüli közgyűlésben döntött az Aradi Lloyd-társulat a helyiség és az új tisztikar ügyében. Különösen az első kérdés volt az, amely nemcsak előzőleg, de a vasárnapi közgyűlésen is viharos jeleneteket provokált, míg végre arra vezetett, hogy a társulat többsége a városi bérházból való kiköltözködést és *Almay* Olivér ismert tervének elfogadását mondotta ki. Több, mint egy órán át erről folyt tegnap a zajos vita, mert a másik ügy, a tisztujítás kérdése azzal az egyhangú határozattal nyert megoldást, hogy a Lloyd új elnökévé *Éles* Ármint, alelnökévé pedig *Leopold* Zsigmondot választották meg. Mindkét férfiú neve garancia arra, hogy a Lloyd új korszaka a tevékeny társadalmi munka idejét jelenti.

A vasárnapi közgyűlésen, melyet *Vajda* István dr. ideiglenes elnök vezetett, a tagok igen nagy számu jelenléte mellett *Sugár* Károly titkár terjesztette elő a választmány jelentését. A jelentés elfogadásra ajánlotta *Almay* Olivér ajánlatát és egyben előterjesztette *Fürst* János vasárnap délelőtti beadott legújabb ajánlatát, amelyben *Fürst* késznek nyilatkozik a kívánt átalakítások megtételére és ezek megtörténte után az egész első emeletet 3600 koronáért adja a Lloydnak, amely azonban maga fedezné fűtési, világítási stb. kiadásait.

A vitában először *Leopold* Zsigmond szólalt fel, kérve a Lloyd tagjait, hogy vessenek véget a személyeskedésnek és harmóniában működjenek közre a Lloyd felvirágoztatásán. A maga részéről a választmány javaslatát fogadja el.

Nemess Zsigmond dr. elvi szempontokból is ellenzi a választmány javaslatát és azt tartja, hogy a megfelelő átalakítások után a Lloyd megmaradhat mostani helyiségében. Szól a választmány működéséről, mire *Vajda* elnök kijelenti, hogy a választmány korrektül járt el, de *Fürst* volt az, aki ajánlatát az utolsó percben tette meg.

Pálmai Lajos állott fel ezután szólásra. Az ellenpárt zajos „Eláll! Szavazzunk!” kiáltásokkal zavarta meg beszédét és az elnök csak nagynehezen állíthatta helyre a rendet. *Pálmai* az elnök eljárását nem tartja elég pártatlannak és kijelenti, hogy a választmány ja-

vaslatát nem fogadja el, de nem is tartja sürgősnek, hogy az ügyben most döntést hozzanak.

Szende Tivadar dr. sürgeti a döntést és kéri a választmány javaslatának egyhangú elfogadását. (Zajos felkiáltások: Szavazzunk!)

Zajosabb vita keletkezett ezután a szavazás módja fölött, míg végre kézfelynyújtással megtörtént a döntés. A közgyűlés nagy többsége az *Almay*-féle tervet fogadta el és megbizta a választmányt, hogy a szerződést *Almay*-val megkösse. A kisebbség nagy zajjal fogadta a határozatot és az elnök kénytelen volt erőlyesen tiltakozni azok ellen a felhangzott gyanúsítások ellen, mintha a szavazás nem kétségtelenül a többség megnyilvánulása lett volna.

Ezután *Nemess* Zsigmond dr. egy levelet nyújtott át az elnökségnek, melyben *Fürst* János tudatta a Lloyd-társasággal, hogy a már kölcsönösen tett felmondás értelmében a Lloyd helgiségeit 1909. nov. elsejétől kezdve egyéb célokra veszi igénybe. A közgyűlés ezért megbizta a választmányt, hogy 1910. novemberéig, míg az új helyiség felépül, ideiglenes helyiségről gondoskodjék a Lloyd részére.

Vajda István dr. elnök a tisztikar nevében megköszönte a tagok bizalmát és a megbízatást a közgyűlés közébe tette le. Meleg szavakban emlékezett meg arról, hogy *Bing* Vilmos, a Lloyd-társaságnak negyven éven át elnöke és alelnöke bejelentette, hogy elnöki tisztségét leteszi. Indítványozza, hogy lemondott elnöküket tiszteletbeli elnökké válasszák meg. Ezt az indítványt a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel magáéva tette. Erről a határozatról *Bing* Vilmost jegyzőkönyvi kivonattal értesítik.

Strauber József ugyancsak *Bing* Vilmos érdemeire való hivatkozással azt indítványozta, hogy *Bing* Vilmos arcképét festessék meg a társulat részére. Ezt az indítványt is egyhangúlag elfogadták, valamint az elnök indítványára kimondották azt is, hogy megfestetik a Lloyd első elnökének, néhai *Pollák* Károlynak arcképét is.

Az ezután következett egyhangú tisztujítás eredménye ez:

Elnök: *Éles* Ármint; alelnök: *Leopold* Zsigmond; választmányi tagok: *Andrényi* Károly, *Braun* Mór, *Funkelstein* József, *Goldschmidt* Sándor, *Herz* Andor dr., *Lukács* Lajos, *Mayer* Dániel, végvári *Neuman* Dániel, *Neumann* Herman, *Ottenberg* Tivadar, *Reiber* Emil, *Tenner* József, *Vajda* István dr., *Vörös* Henrik és *Weil* József.

A közgyűlés után *Vajda* István dr. vezetése alatt egy küldöttség tisztelgett *Éles* Ármint lakásán. *Vajda* István dr. üdvözölte az új elnököt, aki meghatóttan köszönte meg a társulat bizalmát, igérve, hogy legjobb igyekezetével dolgozni fog a Lloyd további fejlődésén és bizton hiszi, hogy a melléje állított kiváló munkatársakkal, elsősorban *Leopold* Zsigmonddal együttműködve, elérni az óhajtott célt.

Leopold Zsigmond és *Tolnai* János dr. szólottak még. Az előbbi *Éles* Ármint éltette lelkes szavakban, *Tolnai* pedig *Leopold* működését méltányolta.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Gyilkos, színmű. Bemutató előadás. (C bérlet).

Szerda: Hivatalnok urak, színmű. (A bérlet).

Csütörtök: Boszorkányvár, operett. (B bérlet).

Péntek: Lucifer, színmű. Gál Gyula vendégfelléptével. (C bérlet).

Szombat: A föld, színmű. Bemutató előadás. Gál Gyula vendégfelléptével. (A bérlet).

Vasárnap: Este: Rendes helyarákkal. Előnémeti harangok, színmű. Gál Gyula vendégfelléptével. (B bérlet).

* Zilahy Gyula aradi jubileuma. Az aradi színház volt és a debreceni színház jelenlegi igazgatója, színészkedésének huszonöt éves jubileumát érte meg az idén, és a debreceni ünnepeltés után eljött Aradra is, ahol sok színpatia várta a jubiláns művészt. *Molnár* Ferenc immár világhírű darabjának, Az ördögnek címszerepében láttuk viszont Zilahyt. A közönség lelkes ovációja bizonyította Zilahy aradi nép-

szerüségét, ami nem szolt azonban, ma bemutatott alakításának Az ördög szerepe nem Zilahy egyéniségének való és sokkal szívesebben láttuk volna talentumának megfelelőbb szerepben, mely aztán alkalmat adott volna a művésze mellett való tüntetésre is, Zilahy rokonszenves egyénisége így is meleg fogadtatásban részesült és a feladott koszorú és ajándék maradandó emléke lesz Zilahy aradi jubiléumának. A többi szereplő a régít produkálta. A közönség az orkesztert is megtöltötte a kedves vendég tiszteletére. (H. G.)

* **K. Hegyessy Mari vendégjátéka.** Régi szentimentális színműben, A lowoodi árvában bucsuzott el vasárnap este az aradi közönségtől K. Hegyessy Mari. Zsufolásig megtöltötte a színházat a publikum, melynek gyengébb része alaposan kisírta magát a sokat szenvedett árván. Hegyessy Mari poétikus alakítása uralta az est hangulatát és a közönség állandó ovációja azt igazolta, hogy a szentimentalizmus iránt még ma is nagy hajlandóság él az emberekben. Kitűnő partnerei voltak a művésznőnek *Follinuszné* és *Keszler*. Szép volt a gögösrakon szerepében *Kun* Irén, aki azonban újabbban elfelejti szerepeit megtanulni. A közönség ünneplése bucsuztatta el Hegyessy Marit, aki két estén át elsőrangú műelővezetben részesítette a publikumot.

* **Háromszáz nyomorgó színész.** Az Ujság című lap statisztikát állított össze arról: kik a vidéken ama jelesebb színésznők és színészek, akik jelenleg szerződés nélkül vannak. Ugyanis a régi rend értelmében virágvasárnapig szokták megkötni a szerződéseket, a mostani rend azonban a szeptembertől szeptemberig való szerződéskötést teszi kötelezővé. Így a legutóbb virágvasárnapkor rengeteg vidéki erő maradt szerződés nélkül, akiknek hamarosan nem is akad megfelelő társulat, mert a nagy vidéki társulatokat már teljesen megszervezték. A háromszáz szerződés nélküli színésznő és színész között van sok aradi ismerős. Ezek a következők: Nők: *Kállay* Jolán, *Parlagi* Kornélia, *Ruzsinszky* Ilona, *Sugár* Aranka, *Feledi* Boriska, *Rédei* Sziidi, *Rózsa* Lili, *Aradi* Aranka, *Kaposi* Józsa, *Tibor* Lóri, *Markovics* Margit, *Szabó* Irma, *Jávora* Aranka. Férfiak: *Pintér* Imre, *Szakács* Andor, *Erczkövi* Károly.

* **Beregi Sándor bucsuja.** Ősztől kezdve ismét az aradi színház társulat kötelekébe lép *Beregi* Sándor, a kiváló tehetségű fiatal művész, aki annak idején egyik kedvence volt az aradi publikumnak. *Beregi* most bucsuzott el a nagyváradi közönségtől. Erről a bucsufellépéséről a következőket írja egyik nagyváradi ujság:

„*Beregi* Sándornak, a Szigligeti színház távozó fiatal művészenek bucsuja volt tegnap este. Az Aradra szerződött művész leghálásabb és legjobb idei szerepében, *Henry* Bernstein Izraeljének fiatal hercegében lépett föl bucsuzóul és a közönség szeretettel ünnepelte a távozó művészt, aki minden tudását, ambícióját belevitte játékába, amely átgondolt és mindvégig egységes és hatásos volt tegnap este is. Mikor először a színpadra lépett, erősen tapsolták és fölvonások végén többször a lámpák elé szóltatták. Koszorút, virágot és emléktárgyat is kapott tisztelőitől.“

* **Dióssy Nusi.** Megirtuk, hogy egyik nagyváradi lap társunk azt a szenzációt hozta, hogy *Dióssy* Nusi, az aradi színház új primadonnája, aki jelenleg még a nagyváradi színház tagja, nem jön Aradra. A hírt eleinte csak színházi pletykának tartottuk, de ma az összes nagyváradi lapok megerősítik, magának a primadonnának kijelentésével. *Dióssy* ugyanis kijelentette, hogy Nagyváradon marad s a Szendreynek fizetendő pónalét ki fogják érte fizetni. Megkérdeztük *Szendrey* Mihály színigazgatót, hogy mi igaz a hírből. *Szendrey* kijelentette, hogy mindezeidig nem kapott felszólítást a *Dióssy*-val kötött szerződés felbontására s különben is *Dióssy* Nusi 3 nappal ezelőtt levelet írt neki, amelyben közölte vele, hogy milyen darabokban fog októberben fellépni.

* **Corday Sarolta.** A nagy francia forradalom egyik legrokonszenvesebb alakját mutatja be nagy-szerű mozgóképben az *Urania*-színház. Cor-

Telefon 633.

FISCHER ARMIN

szobafestő és mázó.

Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig elvállal munkákat ugy helyben, mint vidéken. 1371

Figyelem!

Városi és megyei telefon 290. szám.

Figyelem!

Van szerencsém a nagyközönség szíves figyelmét felhívni, hogy

szállítási üzletemet

Arad, Petőfi-utca 13. sz. alá

helyeztem át.

Elvállalok helyben és vidékre butor és más áruk szállítását jótállás mellett, — butorcsomagolást is legjutányosabb árak mellett.

Szolid kiszolgálás!

Kitünő tisztelettel

Deutsch Samu,

1550

butor-szállító,

Arad, Petőfi-u. 13.

Uj asztalos műhely.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomására hozni, hogy Wessely-utca 1. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelőleg felszerelve

épület- és butor-asztalos-műhelyt

nyitottam.

Számos éveken át mint vezető működtető Sebessy Ferenc ur műhelyében, itt szerzett tapasztalataim alapján kellő szak-képzettséggel rendelkezem.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m. épület, butor, portál és irodai berendezéseket legszűkebb kivitelben, a legjutányosabb árban.

Szíves pártfogást kérve, maradtam ki-váló tisztelettel 1611

Olmützer Károly

épület- és butor-asztalos.

Allandó

Gyors és gépirási tanfolyam!

Uj kurzus négy óra tanfolyam.

Megnyílik május 1-én

kiváló tanerő vezetése mellett.

Beiratkozás naponta!

Mindenemű gépirási és kőszerszerelési munka elvállalása!

Nagy írógépkellék-raktár a legjobb minőségben.

Író- és számológép javító műhely.

Magyar, német diktálást vitagyors-írással felvesszünk.

Ziffer és Molnár

Összes írógépek műszaki intézete 1624

Arad, Szabadság-tér 16. sz.

Domány-palota. Telefon 513.

A n. é. közönség figyelmébe!

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. érd. közönséget, hogy a mai napon Szabadság-tér 17. szám (Dr. Schwartz Jenő ház) alatt

fiu gyermek-ruha készítői Salont nyitottam, 1363

ahol a legmagasabb igényeknek megfelelő munkát teljesítek a legjutányosabb árak mellett. Kérem a n. é. közönség b. pártfogását, tisztelettel

FERENCZ A.**Sütőde-átvétel!**

Van szerencsém a város közönségét értesíteni, hogy a volt Klein Ignácz-féle

sütődét megvettem

és azt saját vezetésem alatt tovább folytatom. Naponta kétszer friss sütemény és friss rozkenyér kapható nálam. Sütések legnagyobb figyelem mellett eszközöltetnek. Megrendeléseket házhoz pontosan kézbesítem. 1675

Kérem a n. é. közönség kegyes pártfogását

Farkas István

sütőmester

Karolina-utca 6. sz.

Telefon 433 sz.

Mosóda átvétel!

Van szerencsém a n. é. városi és vidéki közönséget értesíteni, hogy az Arad Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt levő Ernt-féle

mosó és vasaló intézetet

átvettem és saját vezetésem alatt azt a legmodernebben berendezve folytatom.

Elvállalok tisztítás és vasa mindennemű fehérneműket és függönyöket legjutányosabb szabott árak mellett. Kívánatra házhoz megyek és haza is szállítok.

Szíves pártfogást kér 1644

Szabó Bálintné

Deák Ferenc-utca 7.

Fiókküzet Fábán-utca 11.

kölcsönök

legelőnyösebben eszközöl 1513

Vig Lajos

hitelközvetítő irodája

Arad, Árpád-ter 5. sz.

Városi és megyei telefon 671.

Uj működőszerűs üzlet!**Turturén Fülöp**

ARAD,

Asztalos Sándor-u. 10.

Raktáron tart mindennemű aczélarukat, hajvágógépeket, borotvákat és késeket. Készül a legfinomabb kivitelben borbélyok részére is a legjutányosabban. 1660

A világ**legtökéletesebb****szépitő szere**

a Hajós-féle Ibolya-Creme.

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, biblreset, bőrvörösséget és bármely arctisztatlanságot.

Az elegáns hölgyközönségnek kedvencz szépitőszere.

A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitőszerek közül az első díjat nyerte el. (Diszoklerál a nagy aranyérmekkel)

Ára egy tégelynek 1 korona. — Dupla nagyságu tégely 2 korona.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál csakis Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél: 191

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyeházzal szemben, továbbá minden gyógyszerár, illatszertár és drogeriában.

Előzetes jelentés!

Ugy az aradi, mint a megyei közönség szíves tudomására hozom, hogy **Arad, Andrassy-tér 20 szám alatt** (központi szálloda mellett) **május hó 1-étől** egy modern

nap és esernyő gyári raktári üzletet nyitok.

Kérem az igen tisztelt nagyközönséget, hogy szíveskedjen ebbeli szükségletének beszerzését lentl időre fentartani. — Üzletemben a legdivatosebb újdonságok gyári áron lesznek kaphatók, ugy javítások- és áthuzásokat is készséggel elfogadok. 1663

Kitünő tisztelettel

MERKLER SOMA.

A nagyérdemű közönséget a tavaszi évad beálltával van szerencsém értesíteni, hogy saját készítésű

nap- és esernyő raktáramat

a legujabb divattal dusan felszereltem és ugy mint eddig, ezután is igyekszem fogok a nagyérdemű hölgyközönség legkényesebb igényeit kielégíteni.

Javításokat és új áthuzásokat is igen jutányosan és pontosan készítek.

Eddigi nb. pártfogásukat megköszönve, kérem azt számomra a jövőben is fentartani. — Kiváló tisztelettel

Nassan R.

nap- és esernyő üzlete

Arad, Szabadság-tér 19. sz.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolad cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közösgenek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

2001—1909. tkvi szám.

Hirdetmény.

Agya község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1889. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. tc. ben szabályozott eljárás, a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatban foganatosították.

E célból az átalakítási előnunkalat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1909. évi május hó 25. napján fog kezdődni.

Ennélfogva felhívjuk:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netaáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkv. végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jobiszemű harmadik személyek irányában nem érvényesíthetik.

2. mindazok, a kik a tkvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határonap kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat nutassák fel.

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. tc. 15., 18. és az 1889. XXXVIII. tc. 5., 6., 7. és 9. § ai értelmében szükség s adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval is merje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől el esnek.

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlesési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóság
Kisjenőn, 1909. április 7-én

Tabajdy Sándor,
kir. helyettesbíró.

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a szép üde arc, mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fesa, meggyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcótre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcótre ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egyedüli szer, mely 5-6-azori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szepőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-féle MARGIT-CREME páratlan és csodás arc-ápoló és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja lényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheitspflege“ nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

A MARGIT-CREME, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rongja, hanem késő óráig korig ifjú üdőségben tartja meg.

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.
Kapható az egész világon. Ár 1 korona. 481

Van szerencsém szives pártfogóim értesíteni, hogy modern

asztalos műhelyemet

1694 május 1-én
Arad, Andrassy-tér (Fischer Eliz-palota udvarába).

helyezem át.

Kittinő tisztelettel.
MÁDAI GYULA

épület és butor asztalos.
jelenleg Karolina-utca 3-4. sz.

Női kalap divat szalon!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy válogatott látszó **modeljeim** a tavaszi és nyári szezonra megértkeztek. Dusan főlezerelt raktáram által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy egy a legkényesebb, mint a legeszerényebb igényeket kitudom elégíteni. Számos látogatásért esd.

Grünblatt Antónia.
Arad, Szabadság-tér 11. sz. em.
(a Magyar-huszerenyeseknél egy-két hátsó)
Gyászkalapok a legrövidebb idő alatt készíthetők

Nincs többé tyukszem!! Nincs többé lábfájás!!

Tisztelettel felhívom a n. é. közönség figyelmét **László Vilmos** utca (az Arad és Vidéke kiadóháza mellett) a mai, kor igényeinek teljesen megfelelő

modern cipő-üzletemre.

Számos évenyi gyakorlatom csakúls elsőrendű üzletekben, úgy bel-, mint külföldön jogosítanak arra, hogy képes vagyok a legkényesebb igényeknek is megfelelni és nagybecsű megrendelőimet kielégíteni. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel 1448
Duschl Ferencz volt szövetkezeti szabász,
orthopéd, uri és női cipész.

Szolid kiszolgálás! Jutányos árak!

Üzlet megnyitás.

F. évi február hó 14-én áruraktárunk tűz által elpusztulván, kénytelenek voltunk, annak rendbehozásáig azt szüneteltetni.

Most üzletünket teljesen újonnan felszerelve és berendezve van szerencsénk t. vevőink és a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy azt **megnyitottuk**, ahol dus. választékban, a legjutányosabb árak mellett lesznek kaphatók a legújabb szövetek és bluz-kelmék, gyapju és mesó delainek, vászon, chiffon és kanavász, fehér és szines asztalnemű, szövet ágycs és asztalterítők, szövet és csipke függönyök, továbbá női ingek, hálókabátok, fehér és szines chiffon és clot alsószeknyák, háztartási kötények, fehér és fekete dísz kötények és sok itt fel nem sorolt cikk. Egyten van szerencsénk a n. é. közönség figyelmébe ajánlani a tűz alkalmával oltás közben a víz által keveset rongált árut, melyet a legjutányosabban árusítunk. — Tisztelettel

Grünberger L. és Társa
Förroy-utca 2-c. 1401

WINKLER JÓZSEF

szőlőveaszó és szőlőoltvány termelő
Arad, Batthyány-utca 18. szám.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives figyelmébe hozni, hogy az évi termésükhöz az oltatópótláshoz is alkalmas nagymennyiségű

— 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlőveaszó —
ugyszintén több 100.000 darab kiváló szép

duggyökérzetű szőlőoltvány
kerül másképp a on eladásra.

Az oltványok és gyökeres veaszók aradi lakosomok részére raktározva s így minden megrendelőnek módjában van az anyag kiváló, jó minőségéről meggyőződéséig szerezni.

Bővebb felvilágosítással és ajánlással szivesen szolgál.
Winkler József,
Arad, Batthyány-utca 18.

day Sarolta oltotta ki a jakobinusok legvérengzőbb vezérének, Maratnak életét és bár ő maga halállal lakolt tetteért, sokaknak élete menekült meg a vérengző ember meggyilkoltatásával. A francia történelem eme hősi alakja egyszerű falusi leány volt, aki borzalommal hallott a tömeges kivégzésekről és mindeme borzalmakért Marat-ot okozta. Párisba ment és a vérengző néptribunt saját lakásán fürdés közben szíven szurta. A történelmi drámát a valóság megdöbbentő hűségével adja vissza a nagyszerű mozgókép, melyet kedden mutat be az Uránia-színház. Az új műsor különös érdekességei közé tartozik a híres cowboyról, az Aradon is járt Buffalo Billről készült mozgókép, melyet szintén kedden adnak először.

Uj Kossuth-ereklyék Aradon.

A kormányzó orvosának küldeménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Az aradi vámhivatalban ma délelőtt az ereklyemúzeum címére érkezett csomagot bontottak fel, hogy megállapítsák, vajjon vámköteles, vagy vámentes tárgyakat tartalmaz-e? A tisztviselő egy hálósapkát, egy puskát és egy lovaglóstort — valamennyit elhasznált állapotban — pakolt ki a csomagból s bizonyára megilletődötten emelte fel a tárgyakat. Azok ugyanis Magyarország legnagyobb fiának, Kossuth Lajosnak alkották tulajdonát és egy aradi tanár figyelmessége, hazafias buzgalma folytán az aradi ereklyemúzeumot fogják díszíteni.

A vámhivatalban Székely Salamon főreáliskolai tanár és Szöllősi István tanítóképző-intézet tanár voltak jelen a csomag felbontásánál és az utóbbi ismerte el, hogy azt a múzeum nevében át is vette. Az ereklyék küldője pedig, a halhatatlan kormányzónak egyik hűséges gondozója, legmeghittebb barátja, az aradiak előtt is ismeretes Arnaut Basso dr., aki körülbelül tizenöt éven át ápolta turini magányában a nagy hontalant.

Érdekes története van annak, hogy mily uton és milyen alkalomból kerültek a tiszteletre méltó ereklyék az aradi múzeumba? Mikor a nemzet fenséges gyásznapiiban hazahozták Kossuth Lajos porhüvelyét, hogy a hazai földbe temetve aludja örök álmát, elkísérte Magyarországra hűséges orvosa, Basso dr. is. A magyar sajtó akkor hálával emlékezett meg az orvostól, aki Kossuth környezetének állítása szerint önfeláldozással ápolta a kormányzót és ott állott ágya mellett fáradt pilláinak lecsukásakor is. Magyarországon akart megtelepedni és eljött Aradra is, ahol két vagy három hónapig tartózkodott. Gyógykezeléssel és masszázsszal foglalkozott. Az olaszul beszélő ember itt megismerkedett Székely Salamon főreáliskolai tanárral, akihez csakhamar baráti vonzalom fűzte s mikor elhagyta Aradot, ezt a barátságot levél útján ápolták mindketten.

Székely tanár levél útján azt a kérdést intézte az orvoshoz, vajjon nem jönne-e Aradra a szeptember 12-én megtartandó Kossuth-szobor-leleplezési ünnepélyére és vajjon nincs-e birtokában valami emléktárgy Kossuth Lajos hagyatékából? Basso dr. azt felelte, hogy az ünnepélyre nem jöhet el, de emléktárgya van, melyet szívesen az ereklyemúzeum rendelkezésére bocsát. Van egy hálósapkája, melyet Kossuth Lajos használt élte utolsó napjaiban és amelyet Ruttkayné-Kossuth Lujza ajándékozott az orvosnak egy levél kíséretében. Eredetileg egy szekrényt akart neki adni, de ennek kértére elállott ettől és így a hálósapka jutott neki.

Székely tanár érintkezésbe lépett Varjassy Árpád kir. tanácsossal, az ereklyemúzeum igazgatójával, aki örömmel fogadta az ajánlatot és kijelentette, hogy a múzeumnak több emléktárgyat is hajlandó kellő ellenérték fejében megszerezni. Miután Székely tudtára adta ez az orvosnak, az elküldötte a fentemlített ereklyéket, melyek a halhatatlan államférfi életének három nevezetes korszakából valók. A puskát akkor kapta, mikor menekült Magyarországból és

Törökországon át Kisázsia földjére tért. Ott ajándékozta meg vele egy tisztelője. A lovaglóstort az amerikai körútból származik, mikor a tengerentúli világrész népeit győzte meg a magyar ügy igaz voltáról olyan beszédekben, melyekhez hasonlót még a született angol szónokok sem tartottak soha. A sapka pedig a turini magányban szolgált glóriás fejének takarójául.

A küldemény 3000 lírára volt biztosítva. A Kölcsey-egyesület választmánya fog dönteni a felett, vajjon milyen ellenértékkel váltsa magáloz az ereklyéket?

Mint értesülünk, ez alkalomból felvetődik az az eszme is, hogy a társulat egy *Kossuth-szoba* berendezését veszi programjába és e célból még szerez Kossuth-ereklyéket.

EGYESÜLETI ÉLET.

A nők otthona.

A polgári jótékony nőegyesület közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Az aradi polgári jótékony nőegyesület vasárnapi közgyűlésén az őszinte tisztelet és szeretet melegével vették körül a tagok, Arad város előkelő hölgyei, az egyesületnek érdekében gazdag elnökét: özv. Purgly Lajosné urasszonyt. A közgyűlés kimondotta, hogy a nők otthonának létesítése érdekében fáradságot nem ismerő tevékenységet fejt ki és az egyesület a legnagyobb anyagi áldozatoktól sem zárkozik el. Lőcs Rezső, az egyesület érdemes titkárnak e tárgyra vonatkozó jelentése nyomán támadó általános lelkesedés biztos zálogát nyújtja a nők otthona megvalósulásának. A közgyűlést megelőzőleg szép és szeretetteljes ünnepség volt. Az egyesületnek mintegy ötven nő tagja a polgármester hivatalos helyiségében összegyűlt és igaz érzéssel adózott özv. Purgly Lajosné urasszony elnöki érdemeinek. Lőcs Rezső egyesületi titkár az őszinte elismerés szavaival méltatta az elnököt élvülhetetlen érdemeit és egy díszes kazettában átnyújtotta az egyesület védasszonyainak arcképeit. Purgly Lajosné hálásan köszönte meg a szép figyelmet. A közgyűlést, mint társelnök, Varjassy Lajos polgármester lendületes szavakban nyitotta meg. Megemlékezett azon nagy és hasznos munkásságról, melyet az egyesület évtizedeken át Arad árvái, majd szegényei javára végez. Lőcs Rezső jelentése beszámolt az egyesületnek 1908. évben kifejtett hasznos tevékenységéről. Az egyesületnek 1908-ban 11698 korona bevétele volt; ebből 8696 koronát segélyezésre fordítottak és 1117 koronával az alaptőkét gyarapították. Az egyesület vagyona 136.272 korona 99 fillér. A jelentések felolvasása után Kovács Vince az igaz elismerés szavaival méltatta az elnökséget, a titkár és női választmány tiszteletreméltó fáradozását és nagy sikereit. Felszólaló szavait a közgyűlés élénk éljenzéssel fogadta és elismerését a jegyzőkönyvben is megörökíti.

Itt említjük meg, hogy a polgári jótékony nőegyesület tizenkét tagja özv. Purgly Lajosné fővédasszony vezetésével hétfőn reggel Nagyváradra utazott, hogy az ottani „Lujza” otthont, amely öreg polgárnők otthona, tanulmányozza. Ezt az otthont most bővíteni fogják. Az aradi urnóknak báró Gerliczy Félixné fogja bemutatni az otthont. A tanulmányuton özv. Purgly Lajosné fővédasszony vezetésével résztvesznek: Lőcs Rezső titkár, Darányi Jánosné, Ab-ray Lajosné, Lőcs Rezsóné, Steiner Ferencné, Steiner Jakabné, Hermann Gyuláné, Hegedüs Lászlóné, Reicher Károlyné, dr. Priegl Istvánné és özv. Sváby Pálné.

(*) Zichy János gróf és Csernoch püspök válasza a Katolikus Körnek. Megemlékeztünk arról, hogy az „AKK” e hó 18-iki üléséből a megalakulás után Zichy János grófnak, Szentiványi Károlynak, mint az országos katolikus szövetség vezérigazgatóságának üdvözlő távira-

tot küldött, ugyszintén Csernoch János dr. püspököt is, mint megyés püspököt üdvözlötték. Zichy János gróf, Csernoch János és Szentiványi Károly ma küldték meg válaszukat a kör elnökségének, a legnagyobb örömeiknek adva kifejezést a megalakulás fölött és istenáldását kérve a kör működésére.

(*) Az aradi izr. nőegylet közgyűlése. Az aradi izr. nőegylet elnöksége ez uton ismételtén értesíti tisztelt tagjait, hogy rendes évi közgyűlést e hó 27-én d. u. 4 Óraker tartja az izr. hitk. tanácstermében (zsidótemplom-épület.) A tárgyszorozat a következő: 1. A választmány jelentése az 1908. igazgatási évről. 2. A népkönyhabizottság jelentése az 1908—1909. évről. 3. A számvizsgálóbizottság jelentései. 4. Esetleges egyéb indítványok. 5. Számvizsgáló- és jegyzőkönyvhitelítőbizottság kijelölése. 6. Elnökség és választmány megválasztása.

Gazdátlan százezrek.

Eltűnt artistanó.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Az aradi orfeumlátogató közönség bizonyára még emlékezik arra az előkelő megjelenésű angol nőre, aki a múlt nyáron nyolc szelidített macskájával esténként a Központi szálloda kertjében zajos tetszés mellett érdekes produkciókat mutatott be. Erről az asszonyról már aradi tartózkodása alkalmából beszélték, hogy évében százezreket érő értékpapirokat hord magával és ezeken felül is házai és birtokai vannak messzi hazájában.

Az orfeumszezon végével Claire — így hívták a fekete angol asszonyt — kísérel férjével, John Beasy-vel hosszabb körútra Olaszországba indult. Estéről estére zajos sikereket ért el mindenütt és az így szerzett pénzt mindig az Angol-osztrák bank útján Grázba utalta, hol vagyona a nemzetközi artista-páholy ügyészsége kezelte. Ez év elejétől kezdve azonban elmaradtak a küldemények és a páholy, ahol jól ismerték az angol miss pontosságát és szinte túlzott takarékoságát, sehogysem tudta elképzelni, hogy mi történt a gazdag artistanóval. Annyit tudtak, hogy legutóbbára az emlékezetes földrengés idején a messzinai „Teatro di Municipio”-ban lépett fel, de hogy innen hova ment, vagy mi történt itt vele, azt a páholy az egész világra kiterjedő nyomozása máig sem tudta megállapítani. Sokan azt hiszik, hogy a házaspár a rettenetes földrengés áldozata lett, mert másképp alig hihető, hogy ne adott volna életjelt magáról.

Az artista páholy a körülbelől 500.000 koronára rugó vagyont birtokosait most hivatalos szervei által próbálja felkutatni és ezért hivatalos lapjának legutóbbi számában a következő körövényt adta ki:

31023—909.

Körövény.

John és Claire Beasy házastársak, mindketten macskaszelidítők, angol alattvalók, még 1908. őszén művészi körútra indultak Olaszországba. A megejtett nyomozás szerint nevezettek december 28-án, a nagy földrengés idején Messinában tartózkodtak, hol is a „Teatro di Municipio”-ban léptek fel. Nevezettek több százezer koronára rugó és értékekből álló vagyonokról szóló okiratokat magukkal vitték és nevezett időtől fogva magukról életjelt nem adtak. Az eltűnt egyéneknek levő értékpapírok a következők: Paris város, a „Credit Foncier de France” a német állam, a porosz királyság államtartozásáról szóló kötelezvények. Ezenkívül következő intézeteknek takarékpénztári betétkönyvecskéi: „Községi takarékpénztár Gráz”, „Városi takarékpénztár Berlin”, „Országos takarékpénztár Gráz”, Városi

takarékpénztár Göttingen" és végül „Hanover város takarékpénztára" által kiállított és készpénzbetétekről szóló betétkönyvek. Felhivatnak a hatóságok és magánosok, hogy amennyiben az eltűnt egyénekről bármiféle felvilágosítást adni tudnak, avagy nevezett értékek hollétéről tudomással bírnak: azt bejelenteni sziveskedjenek, ugyszintén felhivatik a messinai földrengés felségélyezésére alakult minden nemzetbeli segélybizottság, hogy indítson eljárást aziránt, vajjon nevezett egyének nincsenek-e valamelyik kórházban, barakban elhelyezve, avagy a messzinai romok között nem találtattak-e fel a fentnevezett iratok.

Ha ez a hirdetés sem vezet sikerre, még nemzetközi bonyodalom is keletkezhet, mert egyszerre az osztrák és az angol kincstár is igényt tart majd a gazdátlan vagyona.

HIREK.

A CSÁSZÁR TEMETŐI.

— Heldenberg. —

Kiket a csaták megviseltek,
Vagy megörölt a nyugalom,
Tábornokok, katona-lelkek
Pihenője lesz egy halom.
A dicsőségnek napja rászáll,
A hír terít rá szemfedőt,
Adott ajándékba a császár
A hadseregnek temetőt.

Kongnak a zugolódo hangok,
Dacos gyász ül tenger szemet,
Vezényszót, külön vámot, bankot
A magyar temet, csak temet.
Bécs mindent kora sirba kerget
Mi a lelkünkkel egybenőtt,
Nekünk is adott Heldenberget,
Adott a császár temetőt.

Robotos.

A kofák uralmának megtörése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 26.

Megirtuk, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a vásári rendtartásról alkotott szabályrendeletnek azt a fontos szakaszát, mely a kofák és viszontelárusítók garázdálkodásának, élelmiszeruzsorájának vet véget. Ma érkezett le a belügyminiszter leirata és részletesen sorolja fel azokat a szakaszokat, melyeken módosításokat kell utólag eszközölni. A 14-ik szakasz, mely az elővételi tilalmat mondja ki, következőkép hangzik az eredeti szövegezésben:

Kofák és viszontelárusítóknak a vásárlás április hó 1-től szeptember hó végéig reggeli 8 óra előtt, október 1-től március hó végéig 9 óra előtt nem engedtetik meg.

A miniszteri azt kívánja, hogy e szakasz akként módosítandó, hogy az abban foglalt korlátozás csakis a hetivásárookra és napipiacokra és csakis az élelmi cikkekre terjed ki és hogy a kofák és viszontelárusítók a saját háztartásuk egy napi rendes szükségletét meg nem haladó vásárlásokat 8, illetve 9 óra előtt is eszközölhetnek.

A módosítás, mint látható, megerősítése a szakasznak, mert a törvényhatóság sem akart mást, minthogy a heti- és napipiacokon jusson hamarabb a termelő közelébe a háziasszony, mint a kofa, vagy a viszontelárusító. A polgármester a módosítást bejelenti a májusi közgyűlésnek, de a szabályrendelet életbeléptetése már a napokban megtörténik.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 27-én az időjárás: változás nem várható.

— A textilgyár részvényesei. Ismeretes, milyen nagyarányu mozgalom indult meg Aradon a textilgyár létesítése érdekében. Mióta az aradi Neuman testvérek cég és Deutsch Ignác és fia budapesti cég karöltve az aradi pénzintézetekkel kezükbe vették a gyár ügyét, rohamos gyorsasággal halad a megvalósulás felé. Ma telt le a részvényjegyzések határideje. Részvényeket az említettek kivül magánosok is sokat jegyeztek. A jegyzésekről szóló pontos lista még nincs készen. A magánosok között a legnagyobb összeget, 25,000 koronát Weisz Márkus aradi cukorka gyáros jegyezte. Rajta kívül nagyobb összegekkel járultak az alapításhoz Károlyi Gyula gróf főispán, Friebeisz Miklós földbirtokos, Andrányi Károly nagykereskedő, Herczel Bernát gyárigazgató, Soly mossy Lajos báró földbirtokos és mások. Ugy értesülünk, hogy József főherceg is nagyobb összeggel fog szerepelni az alapításnál.

— Az Acsev. igazgatósági ülése. Az Aradi és csanádi egyesült vasutak e hó 25-én vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta a közgyűlést megelőző igazgatósági ülését, mely előkészítette a folyó évi június hó 6-án tartandó közgyűlés különböző tárgyait, elsősorban az 1908. évi mérleget, melynek kapcsán foglalkozott az ugyanazon évi üzleti nyereségnek mikénti felosztásával. Az 1908. évi üzleti nyereség 1793-475 kor. 54 fillért tesz ki. Osztalék gyanánt az elsőbbségi részvények után 6%, a törzsrészvények után 5% van kontemplálva. A vasutársulat ugyan a nyereségből 5 1/2%-os osztalékot is bőven adhatna a törzsrészvények után, mindazonáltal az igazgatóság vezéreltetve azon elv által, hogy a törzsrészvények osztalékainak állandóságát egy külön „törzsrészvény osztaléki tartalékalap" létesítése által is biztosítsa, egy ilyen alap létesítését határozta el, s mindjárt az 1908. évi jövedelem feleslegből 100'000 koronát javasol fordíttatni e célra, úgy, hogy a 6% illetve 5%-nyi osztalékon felül felmaradó 155'463 kor. 53 fill. feleslegből 100'000 korona ezen tartalékalapra fordíttatnék, 55'463 korona 54 fill. pedig a jövő év számlájára iratnék át. Végül elhatározta az igazgatóság, hogy kősi szükségletből származott függő adósságait konvertálja és ezen tartozásai magasságában újabb címleteket bocsát ki.

— Kristóffy regényt irt. A Polgár írja: A lipcei könyvpiacra, mely csak úgy ontja magából azokat a könyveket, melyek hazájukban meg nem jelenhetnek, május elején igen érdekes könyv jelenik meg. Címe: Kelet népe. Írója: Edmund Seeman dr. és e német név mögött nem rejtőzik más, mint Kristóffy József, a volt belügyminiszter. A regénynek színhelye Angária, mely álnév alatt lehetetlen fel nem ismerni Magyarországot. Az időpont: 1902—1903. Tehát a regényes korrajz a nemzeti ellenállás korát festi. A regény főalakja és hőse egy fiatal, erőtlől duzzadó trónörökös ki a folytonos nemzeti harcokat megunva, birodalmát rendben óhajtja átvenni, és a trón árnyékából merészen belenyul a birodalom egyik részének: Angáriának politikájába. A lipcei könyvkiadó szemelvényt tesz közzé a regény előrészéből francia és olasz lapokban. Az a Chlopy-i hadparancs születését mondja el.

— A király ajándéka a hadseregnek. A hivatalos lap tegnapi száma jelenti, hogy a király a hadseregnek ajándékozta azt a heldenbergi temetőt, amelyben sok magasrangú katonatiszt, így Radetzky gróf is nyugszik.

— Bohus László báró ünneplése. Szép ünnepségre készül a közeli napokban Világos község lakossága. Május elsején Bohus László báró főrendiházi tagot fogja ünnepelni Világos község lakossága, amely sokat köszönhet e humanusan érző főuri család fáradozásának. Az ünneplésről a következőket jelenti a rendezőség:

A világosi állami elemi iskolák és ovodák gondnoksága, illetve felügyelő-bizottsága, valamint ez intézetek tantestülete abból az alkalmából, hogy Bohus László báró főrendiházi tag, gonds. és felügyelő-bizottsági elnök születésének 70 ik, iskolaszéki, illetőleg gondnoksági elnöki tisztségének 35-ik évfordulóját érte meg, május hó 1-én ünnepséget rendez. Bohus László báró érdemeinek méltatása az ünnepség hivatalosa lesz. Most csak annyit említenk meg, hogy amidőn e kiváló férfiú a világosi iskolaügy vezetését kezébe vette, akkor Világoson csak 1 tanító iskola volt, s ma az 6 fáradságtalan munkássága folytán 10 tanerős iskolával és 3 kisedodóval dicsekedhetünk. Népoktatásügyünk felvirágoztatása nagyrészt az 6 anyagi és erkölcsi támogatásának eredménye. Az ünnepség délelőtt 11 órakor kezdődik, az állami leányiskolában, Bohus László báró festett képének leleplezésével. 1 órakor a „Hungária" vendéglőben társasbéd. Aradról is sokan átmennek a Bohus-család tisztelői közül. A Kölcsey-egyesületet Varjassy Arpad tanfelügyelő-elnök és Szöllösi István titkár képviselik ott.

— A nagyjak—pécskai vasút. A Nagyjak—Pécska községek között az aradi és csanádi egyesült vasutak által kiépíteni tervbe vett h. é. vasút engedélyezési tárgyalása a folyó évi május hó 17-én fog megtartatni a kereskedelmi miniszteriumban.

— A májusi ajtatósságok. A katolikus közönség magasztos ünnepei, a májusi ajtatósságok az idén is megtartatnak. Az első ajtatósságot április 30-án délután hat órakor tartják meg.

— A vértanúk földjéért. A 13 vértanu kivégzési helyének megváltására Arad hatóságához újabban befolyt adományok: Eddig befolyt 11597 K 44 f., Aradi Lloyd-társulat 50 K, Jászisere előljáróság gyűjtése 2 K, Félix Antal dr. tsz. elnök gyűjtése (Szolnok) 19 K 40 f., Matyanszky Adám táblabíró gyűjt. (Solymár) 11 K 45 f., Péterrévei előljáróság 100 K, Gorove László gyűjtése (Budapest) 25 K, Csathó Ferenc gyűjtése (Budapest) 6 K, Erős Rezső jóságig. gyűjtése (Nagyvárad) 40 K, Nyirbélteki körjegyző gyűjtése 8 K 10 f., Nagykapusi körjegyző gyűjtése 2 K 15 f., Jánoshalmi előlj. gyűjtése 10 K, Zsámbéki ipartestület gyűjtése 8 K 10 f., Budapesti óras ipartestület gyűjtése 12 K, Győri ipartestület gyűjtése 10 K, Budapesti borbély ipartestület gyűjtése 5 K, Gácsi általános ipartestület gyűjtése 2 K 20 f., Mindszenti előljáróság adománya 25 K, Temesvári ügyvédi kamara 20 K, Budapesti szobafestő ipartestület gyűjtése 34 K 30 f., Molnár János jegyző Erked 1 K, Szentkirályi Akos dr. (Kolozsvár) 12 K 60 f., Csanádmegeyi Gazdasági egyesület Makó 10 K, Járay Géza kir. bíró gyűjtése (Nagykörös) 11 K 50 f., Petrozsény nagyközség adománya 10 K, Nagy Péter tornai kir. járásbíró gyűjtése 3 K 40 f., Marcali ipartestület gyűjtése 54 K 20 f., Mohácsi Takarékpénztár adománya 10 K, Jászládányi előljáróság adománya 2 K, Petrozsényi előljáróság adománya 6 K, Kuti Ferenc ref. tanító (Nagykorpád) 10 K, Pozsonymegye malackai járás tisztviselői 4 K 40 f., Tabi ipartestület gyűjtése 11 K 48 f., Cservenkei ipartestület gyűjtése 20 K, Világosi főszolgabíró, Pankota község adománya 10 K, Dániel Lajos Vargyas 10 K, Mráz Kálmán Zalagyertyámos 7 K 20 f., Nyirlugas előljárósága 5 K, Szentjóni hitelszövetkezet 20 K, Arny Vince járásbíró Nagykáta 9 K 80 f., Kubinyi Aladár curiai bíró tsz. elnök (Rimaszombat) 34 K 60 f., Kenyéri községi bíró 7 K 30 f., Tóvi község előljárósága 3 K 70 f., összesen 12286 K 22 fillér.

— Halálozás. Özv. nagybaconi Bardócz Sándorné szül. Kohányi Izabella viruló szép leánya, a 22 éves Margit e hó 24-én, hosszas és kínos szenvedés után meghalt Temesvárott. E hó 26-án délután 4 órakor temették.

— **Jelenet a Házban.** A képviselőház mai ülése alatt — mint budapesti tudósítónk jelenti — izgalmas jelenet történt. Mialatt a képviselők a legnagyobb érdeklődéssel figyelték a felszólalásokat — egyik karzatról egy éles női hang hallatszott:

— Az Isten áldja meg az urakat — kiáltott valaki — hallgassanak meg egy szegény asszonyt . . .

Tovább nem folytathatta, mert a terem-szolgák előrohantak és a tanácskozást zavaró asszonyt a háznagyi hivatalba vitték. Itt ki-tűnt, hogy Malik Istvánnak hívják, üllői parasztszöny. A fiával valami perben áll. Igazolás után elbocsájtották.

— **Alkoholelles előadás.** Vasárnap délelőtt tartotta meg Janku Kornél dr. ügyvéd „Az alkohol ellenes mozgalom hazai törvényhozásunkban történelmi visszapiantással” című felolvasását az aradi városházán. Az ügyvédek kivül társadalmunk előkelőségei is megjelentek. Janku tartalmas beszédét nagy figyelemmel hallgatták és elismeréssel adóztak.

— **Allamvasuti előléptetések.** Az államvasutak aradi üzletvezetősége körében a következő előléptetések történtek: Az V. fizetési osztály második fizetési fokozatából ugyanazon fizetési osztály első fizetési fokozatába: Deutsch Adolf felügyelőt; a VI. fizetési osztály első fizetési fokozatából az V. fizetési osztály harmadik fizetési fokozatába: Reitter Ferenc főmérnököt; a VI. fizetési osztály harmadik fizetési fokozatából ugyanazon osztály második fizetési fokozatába: Szilaj Mihály és Szaitz Sándor főellenőröket; a VII. fizetési osztály első fizetési fokozatából a VI. fizetési osztály harmadik fizetési fokozatába: Jakos Béla, Szentiványi Elek, Biró Nándor, Komáromy Elek, Bene Gyula, Szücs Gyula, Szemere Kálmán ellenőröket, Spiegl Sándor mérnököt főmérnöké; előlépett a VII. fizetési osztály második fokozatából ugyanazon fizetési osztály első fokozatába: Vajda János Miksa ellenőr; a VIII. fizetési osztály harmadik fizetési fokozatából ugyanazon osztály második fokozatába: Feledi Miksa, Fábian Gyula, Hajduffy Sándor mérnököket, Behm Benő, Keresay Ignác Valér, Timkó Lajos, Heidl Pál, Gersi József, Regézy Mihály, Gudra Gyula, Mohaupt József, Ternyei Árpád ellenőröket, Kajdos József, Kürti Vilmos, Sárközy Tihamér Oszkár mérnököket; a VIII. fizetési osztály első fizetési fokozatából a VII. fizetési osztály harmadik fizetési fokozatába: Csukis Emil, Böhm Sándor Vilmos, Hoffman Armin, Keely György hivatalnok, Kovacsics József hivatalnokot ellenőrré, Eber Nándor József dr. fogalmazót segédtitkárrá; a VIII. fizetési osztály második fizetési fokozatából ugyanazon osztály első fizetési fokozatába: Raffai Sándor és Hosztiák Cirill János mérnököket, Hauer József, Beer Lajos Ferenc hivatalnokokat és Major Sándor dr. fogalmazót; a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatából ugyanazon fizetési osztály második fizetési fokozatába: Dervarics Kálmán, Specinger József Jenő, Szathmáry Jenő Ödön, Geiger Ede, Nagy Géza, Krüner Agost Pál, Bodroghy Károly, Sipos Lipót, Müller Gyula János, Soltész Rezső hivatalnokokat, Varga Lajos, Mendeál Viktor, Ötvös Aladár, Polgár Lajos, Schwachulay György, Dorogi Lajos, Parec László mérnököket és Themes Rezső hivatalnokot; a IX. fizetési osztály első fizetési fokozatából a VIII. fizetési osztály harmadik fizetési fokozatába: Bónis Pál hivatalnokot; a IX. fizetési osztály második fizetési fokozatából ugyanazon osztály első fokozatába: Dobiz Zoltán, Schäffer Ferenc, Vitályos Béla, Fröhlich József, Foegel Norbert, Szombathy József, Buzás Vilmos hivatalnokokat; a IX. fizetési osztály harmadik fokozatából ugyanazon osztály második fizetési fokozatába: Becher Ernő, Róka Szilveszter, Lomm Nándor, Essenther József, Schmiedt György, Ibrányi Mihály, Jäger József, Schusztler János hivatalnokokat.

— **Felszólamlás italmérési ügyekben.** Az 1899. évi XXV. t.-c. 17. §-a értelmében Arad sz. kir. város területére alakított italmérési illeték felszólamlási bizottság az írásban beadott felelőbeadások elintézésére véget folyó évi április hó 29-én és következő napokon mindenkor d. e. 10 órakor a városházán (földszint, a sorozási teremben) ülést tart. A bizottsági tárgyalások nyilvánosak: azért azon a főlelőbeadók érveiket élő szóval is előadhatják.

— **Orvosi hír.** Wiener Gyula dr. fogorvos a mai naptól kezdődőleg fogorvosi rendeléseit már reggel 7 órakor kezdi meg a gróf Nádasdy-féle palotában levő műtermében.

— **Az aradmegyei jegyzők közgyűlése.** Az Aradvármegyei községi és körjegyzők egylete és nyugdíjintézete Aradon a vármegyei ház kistermében vasárnap április 25-én tartotta rendes közgyűlését Povázsay Soma főjegyző elnöklése alatt. Elnök a vendégeket melegen üdvözölte, mire Róka József kir. tanácsos m. kir. pénzügyigazgató megköszönte az elnöknek, hogy neki alkalmat nyújtott arra, hogy a jegyzői karral megismerkedjen. Az adóügyi egyszerűsítése érdekében arra kéri a jegyzői kart, hogy a vármegyei hivatalos lapban megjelent beköszöntőjében közlöttékhez alkalmazkodjanak, mert nem hiva a munkát szaporító felesleges jelentgetéseknek. Azt óhajtáná, hogy az egyszerűsítés barátságos közeledést eredményezne. Ezután az elhunyt Lengyel Gábor egyleti másodjegyző elhalálozása folytán megüresedett állásra Mangold Lajos silingyiai körjegyző választott meg. Most a nyugdíjügyek kerültek tárgyalásra. Özv. Lengyel Gáborné és Totterer János nyugdíjának megállapítása és több segély folyósítása után elnök a gyűlést feloszlatta.

— **A temesvári lovashadosztály.** Bécsből jelentik: A temesvári lovashadosztály, melynek parancsnokává Kirchbach Károly báró vezérőrnagyot, a bécsi lovasdandár eddigi parancsnokát nevezték ki, a rendestől elűtő csapatösszetétel szerint alakult. A hadosztály két lovasdandárból áll és két térparancsnoksághoz tartozik. A hadosztály csapatrészei a 7. lovasdandár (Temesvár), amely a 7. és a 12. huszárezredből áll, továbbá a 4. lovasdandár (Budapest), amelyhez a 3. és 10. huszárezred és a 12. d. szidászrezred tartozik. A lovashadosztályhoz tartozik még a 4. és a 7. lovaglő-tűzerhadosztály. A 4. lovasdandár az osztályparancsnok utján a 4. hadtestparancsnokság alá tartozik. Mint tábori főnök bulesi Janky Gotthard százados működik az új hadosztálynál; a főorvos és a főhadbiztos kinevezése legközelebbre várható.

— **Az országos vasutas bank megalakulása.** A vasutasok országos szövetségének előkészítése mellett e hó 24-én alakult meg Budapesten a vasutasoknak országos bankja „Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár Részvénytársaság” címmel. Az új intézet, melynek részvényeit jórészt vasutasok jegyezték, 500.000 korona alaptőkével kezdi meg működését. Az alakuló ülésen az alapítók nevében Batthyány Tivadar gróf, az országos vasutas szövetség elnöke válaszolt röviden azt a célt, melyet az alakuló intézet hivatva lesz szolgálni. Az intézetnek egyik főcéljául tekintik a vasutas társadalom jóléti intézményeinek pénzügyileg való támogatását s a családi házak építését. A formások elintézése után Batthyány Tivadar gróf elnök, a részvényesek nagy lelkesedése mellett kimondta a részvénytársaság megalakulását s nyomban megválasztották az új igazgatóságot is.

Igazgatósági tagok lettek: Mezey Jenő vezérigazgató, Batthyány Tivadar gróf orsz. képviselő, Sombory Lajos, Vay Adám gróf, Somsich Pál gróf főrendiházi tagok, Bakonyi Samu orsz. képviselő, Petrik Gyula gyáros, Pless Mór háztulajdonos, Steiner Simon dr. orvos, Szathmáry Lajos máv. főellenőr, Kramer Gyula és Lorber József máv. ellenőrök. Az új intézet az alapszabályok jóváhagyása után kezdi meg működését.

— **Eljegyzés.** Erdős Sándor a pozsonyi Kobrak gyár tisztviselője és Kovács Irénke Arad, jegyesek.

— **Kell Manó cég ajánlja hirneves ke-lengyeiharisnyáit és ruhadisz remekeit.** Telefon szám 673.

— **Letartóztatott család.** Az aradi fogház rabja volt az elmúlt évben Keményffy Béla. Amikor kiszabadult a fogházból, felkereste egyik volt rabtársának, Szathmáry Istvánnak feleségét, akitől 200 koronát csalt ki azzal az ürügygel, hogy ennek ellenében Szathmáryt a rabságból ki fogja szabadítani. Az asszony feljelentésére elrendelték Keményffy országos körözését és — mint Kecske métről táviratozzák — az ottani rendőrség ma letartóztatta. Holnap fogják Aradra kísérni.

— **Egy asszony büne.** Az aradmegyei Kládova községben ma Moldovány Györgyné ottani lakos, magzatelhajtás következtében elvérzett és meghalt. Az aradi kir. ügyészség szigorú vizsgálatot indított.

— **Öngyilkos táblabíró.** Budapesti tudósítónk jelenti: Ma reggel Magyar-utca 8., II. emelet 19. számú lakásán halva találták Szabó János dr. 74 éves, nyugalmazott királyi táblai bírót. Szabó János dr. 26 év óta lakik ott, Belsez Jánosné gazdasszonyával és Seidner Jusztin cselédleánnyal. Mikor a cseléd ma reggel a hálószobába ment, az öreg urat egy karosszékben ülve, átlótt halántékkal, halva találta. A revolver még kezében volt. Az öreg urat ideg- és mellbaj gyötörte és családja, miután a betegség egyre rosszabbodott, szanatóriumban akarta elhelyezni. Ugy-látszik, ez volt az oka az öngyilkosságnak. Az öngyilkosnak előkelő rokonsága volt, így többek között unokaöccse Korányi Frigyes báró pénzügyminiszteri osztálytanácsos.

— **Életunt gyermekek.** Két fiatal, a tizenöt esztendőt el sem ért gyermek akarta magát eldobni az életet. Dobirin Mátyás Temesvárról jött Aradra, hogy öngyilkosságot kövessen el. Örasmesternél volt tanuló és a gazdája, Pollák Antal megfenyítette. A fiú elkeseredésében megszökött és itt Aradon a Maros hidról a folyóba vetette magát. Brinza János bádigos segéd és Sztanoj Béla hentes tanuló csolnakba ültek és még idejekorán ragadták ki a habok közül. Kórházba szállították. — Hammer Julia 15 éves leány ma délután félnégykor a papirgyár mellett ugrott a Marosba. Blahutka József kárpitos segéd vette észre a hullámmal küzködő gyermeket, ruhástul utána vetette magát és partra hozta. A kórházba szállították az öngyilkos jelöltet, aki már napok óta elszökött hazulról. Allítólag rosszul bántak vele.

— **Birtokcserek.** Aradon, az elmúlt hét folyamán a következő birtokcserek történtek: Bánfy Józsefné eladja az aradi 25. sz. tjkvben felvett belváros választó-utca 26. sz. házat 3600 koronáért Biró Jánosnak. — Mossóty István elad az aradi 7370. sz. tjkvben felvett ingatlanokból 300□-ól háztelket 972 koronáért Keresztury Mihály és nejének. — 300□-ól házhelyet 650 koronáért Petró Balázsnak. — 300□-ól házhelyet 650 koronáért Tomán János és nejének. — 315□-ól házhelyet 680 koronáért Gyöngyösy Pálnak. — 312 négyszögöl házhelyet 675 koronáért Hajdu András és nejének. — 300 négyszögöl házhelyet 972 koronáért Diószegi Józsefné B. Molnár Mária-nak. 312 négyszögöl házhelyet 674 koronáért Halka József és nejének. — Brück József eladja az aradi 1157. sz. tjkvben felvett Beresényi Miklós-utca 33. sz. házat 7300 koronáért Klein Miksa és nejének. — Kelemen Mihályné eladja az aradi 4305. sz. tjkvben felvett virág-utca 14. sz. házat 3000 koronáért Burghardt Károly és nejének. — Blaskovits Antal elad az aradi 4740. sz. tjkvben felvett ingatlanokból 7 hold 291 négyszögöl szántót 11216 koronáért Hehs Vilmos és nejének. — Mossóty István elad az aradi 7370. sz. tjkvben felvett ingatlanokból 213 négyszögöl házhelyet 432 koronáért Dezsőfi László és nejének. — 312 négyszögöl házhelyet 675 koronáért Kitka László és nejének. — Mossóty István elad az aradi 7370. sz. tjkvben felvett ingatlanokból 300 négyszögöl háztelket 845 koronáért Rövid Ferenc és nejének. — 312 négyszögöl háztelket 1011 koronáért Béres Erzsébetnek. — 300 négyszögöl háztelket 648 koronáért Debreczeni Mihály és nejének.

— **A Gambrinus éttermében állandóan mozgó-fénykép.** Minden vasárnap délután félöt órakor gyermekelőadás. Tisztelettel Kánya Géza. 1567

— **Tulzsufolt raktár miatt minden a raktáron levő összes ékszereimet, arany és ezüst, valamint acél különlegességi férfi és női óráimat, láncok, gyűrűk, karperecek, valamint óriási valódi ezüst árú raktáromat u. m. tálcák, kosarak és sok száz más darabok, nemkülönben — elsőrangú nehéz tüzi ezüstöt „Chinai ezüst” áruimat beszerzési áron árusítom. A n. é. közönség szives látogatásáért esd Weinberger Ferenc Arad, Andrassy-tér 20.** 1445

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál.** 1445

Braun Gusztáv

asztalos, ARAD, Vörösmarty-utca 3. sz. Telefon 633.

Készít irodai-, üzleti- és bútorterendezéseket a legjutányosabb árakon.

1607

TARKASÁGOK.

*

(Az ifju török.) Amikor megjött a híre annak, hogy Konstantinápolyt az ostromló ifju török csapatok megostromolták és bevették, az Aradi Közlöny rendkívüli kiadásban tudatta az eseményt. A korzón szétkapkodták a röpke lapokat. Az érdeklődők között volt Török Ferenc dr. vármegyei aljegyző is, az aradi előkelő társaságok rokonszenves fiatal tagja. Izgatottan olvasta a csapatok rombolásáról szóló híreket és minden ismerősének újságot adta:

- Hallottátok, mi történt Konstantinápolyban?
- Mi?
- Az ifju-törökök bevették a várost.
- Hát aztán? Mit érdekel az engem?
- Téged nem, de engem igen.
- Miért épen téged?
- Miért? — mondta Török dr. — Hát én is egy ifju Török vagyok.

*

(A szavazók.) Tudvalevő, hogy tegnap nagy kavarodás volt a Lloyd-klubban. A helyiség kérdéséről kellett eldönteni. Olyan nagy volt a zsvaj, hogy nem lehetett egymás szavát érteni.

Erről beszélgettek ma a Városi kávéházban. — Olyan nagy volt a kiáltozás, — újságot adta valaki — hogy nem lehetett a szavazatokat hallani.

- Hát akkor hogy szavaztak?
- Az elnök elrendelte, hogy mindenki keze fölhnyújtásával szavazzon.
- És a kezükkel szavaztak?
- Igen.
- Ezt nem értem. Maga azt mondja, hogy nagy kiabálás volt a teremben és ezért kellett kézfölynyújtással szavazni.
- Így van.
- Hát hogyan tudtak kiabálni a Lloydban, ha a kezüket szavazásra használták?

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, április 26.

Vételkedv. kinalat gvenge. Elkelt 5 ezer métermáza 10 fillérrel magasabb árakon.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri májusra	7.47—7.48	7.53—7.54
Buza májusra	14.08—4.09	14.15—14.16
Buza 1909 októberre	11.83—11.84	11.89—11.90
Rozs októberre	9.30—9.31	9.37—9.38

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	637.50
Magyar hitelrészvény	743—
Városi villamos vasúti részvény	270.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 26. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 144—145 fillérig; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban 145—146 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 145—146 fillérig.

Sertéslétszám: Április hó 23. napján volt készlet 23 078 darab, április 24. napján felhajtott — darab, április 24. napján elszállított 10 darab, április 25. napjára maradt készletben 23 007 darab. A hizott se tes üzlet irányzata: változatlanok.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kedd, 1909. évi április hó 27-én:

C) bérlet.

C) bérlet.

Dr. Vass István társadalmi életképe.

Itt először:

A gyilkos.

Társadalmi életkép 4 felvonásban. Irta: Dr. Vass István.

SZEMÉLYEK:

Egeressy Margit	Keszler Ede.	Veres István	Faludy K.
Klára	Novak Irén.	Iren	Kun Irén
Kerényi Győző	Kőrössi Juci.	Bsz er	H Harmath J
Tömös Elemér	Martonfi R.	Pali, kertész	Várnay Jenő
Gombos Tamás	Delli Lajos.	Ügyész	Hunyady J.
	Kulesár L.	Elnök	Ditrői Mór.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor: 1909. április hó 27-én, kedd:

1. Hogyan szöktetnek a jövőben? Humoros. — 2. Mentőcsónak Természet után. — 3. A gyors lakodalom. Bohózat. — 4. Charlotte Corday. Történelmi dráma. — 5. Haj-sza a paróka után. Bohózat. — 6. Pali lóhúst evett. Komikus. — 7. Alapkövetel a király jelen étében Bécsben. Természet után. — 8. Buffalo Bill. Színes látványosság.

Előadások délután 6, este fél 8 és 9 órakor.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a ca. 60 kár. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTER.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen drága férjem végtisztességén megjelenni s ezáltal az elhunyt iránt érzett szeretetükkel mély fájdalommat enyhíteni kegyesek voltak, ezuton hálás köszönetemet fejezem ki.

1710

Özv. Hirsch Albertné.

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

Naponta többször frissen pörkölt kávé

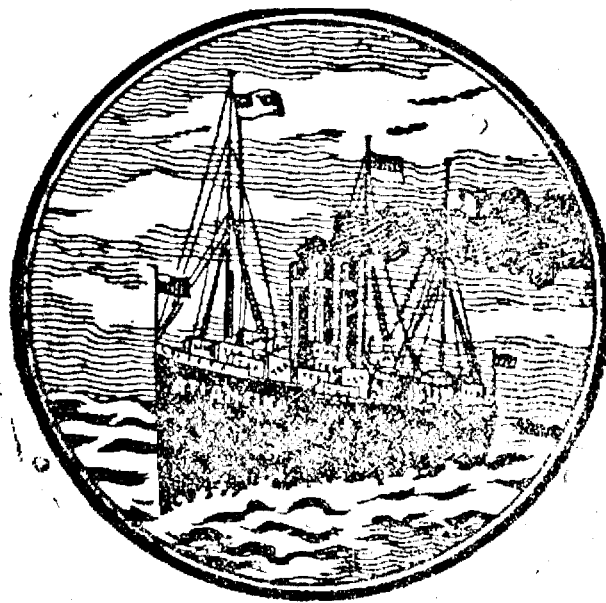
fűszer és illatszert KÁROS SZAGÁTÓL mentesen

Csakis az

Atlantika

kávé és tea behozatalnál kapható.

Villanyüzemű kávépörkölőnk működésben látható a kirakatban.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota. Városi és megyei telefon 609.

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elagendő, csak

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20—K-ért, színtűgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarát atb. gyári árakon küld a mint megvizsgálható és színtűgy min. denütt ismert postlogyari raktár 5981

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékesek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintabü, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Megérkeztek

a legjobb és legszebb

Jégszekrények

melyek kevés jéggel

kitűnően hűtenek.

Szabó Albert

6 Fensége József főherceg udvari szállítója, üveg, porcellán, lámpa és kenyhaberendezési cikkei raktára Arad. — Telefon szám 239. 9913

MAGGI
húsleves-
kocka

1/4 liter forróvízzel rögtön egy tányér kitűnő, természetes húsleves ad. 1 kocka 6 fillér.
Kapható minden fűszerkereskedésben, csemegeüzletben és drogeriában.

Városi és megyei telefon 250. sz.

**Költözők
figyelmébe!**

Éliás Lipót fia butorszállító cég szakavatott emberek alkalmazása és teljes jótállás mellett elvállal mindenféle költöztetéseket helyben és vidékre, nyitott és belül kárpított 6, 8, és 10 méter hosszúságú zárt butorszállító kocsiival. 1305

Tisztelettel

ÉLIÁS LIPÓT FIA
butorszállító

Arad, Petőfi-utca 4. sz.

**Üzletvezetőt
keresek,**

kinek legalább 5000 korona készpénze van, helybeli fióküzlet részére 1895

Steiner Ferenc

nagykereskedő

Déva.

Hair regenerator

Ártalmatlan készítmény, mely az ősz hajnak eredeti színét adja vissza. Nem festék, hanem a gyökerekre ható készítmény, melytől a haj puha selyemfényű és ugyanolyan színű lesz, a minő az eredetileg volt, korpaképződés megszűnik, ugyancsak a haj hullása is, nem piszkol.

Ára 2 korona. 351

Földes Kelemen
gyógyszerésznél.

Ringut István
vizvezeték és csatornázási be-
rendező
Arad, Kazinczy-utca 9. sz.

Elfogad minden e szakmába vágó munkákat, legjutányosabb árak mellett, vidéken is, u. m.: fürdő-be rendezések, clostettek, szivattyúk, márvány-mosdók.

Neptun-fürdőkályhák átalakítását, hogy a mosdóban is meleg víz kapható.

Téli fagymentes udvari kifolyó és elzáró csapok szakszerű készítése, átalakítása. Javításokat azonnal elkészítik. 1672

Költségvetések díjtalanul.

11312-1909.

Hirdetmény

A m. kir. honvédelmi miniszteriumnak rendelete nyomán ezenel közhírré tesszük, hogy a f. u. m. cs. és kir. haditengerészeti akadémiában az 1909-1910 tanév kezdetén előreláthatólag több részt díjmentes, ingyenes, feldíjmentes kintstári, illetve fizetéses és alapítványi hely fog betöltetni. A részletes pályázati feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad, 1909. április hó 10.

A városi tanács.

151-1909. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1909. évben szükséges pirszén beszerzése iránt f. évi május hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Az ajánlatba hozott pirszén származási helye kitüntető.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

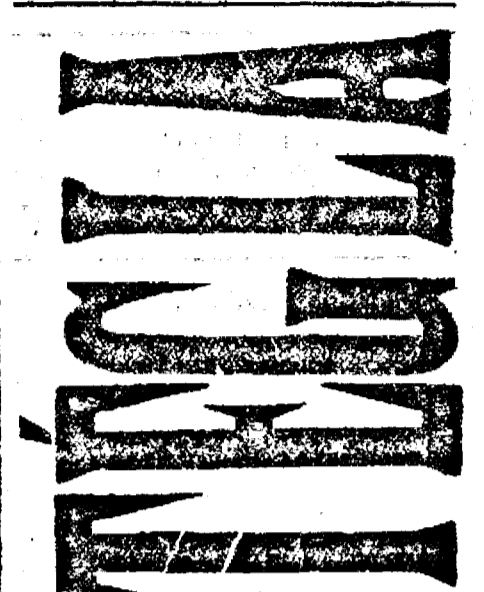
Az írásbeli ajánlatok lezárta nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van s ha az

ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. számú szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1909. évi április hó 13-án tartott üléséből.

A gazdasági szék

Pollak Sándor
körkormányzó tégelygyárban
Mikakán.
Gyári telefon 515. Városi telefon 206.
Lakás: Erzsébet-körút 37.

Iroda áthelyezés.

Kornis Testvérek
áruügynöksége,

„AZ ANKER“
főügynöksége 1642

1909. május hó 1-től

Vörösmarty-utca I. sz. házban, I. emelet
(Vörösmarty- és Petőfi-utca sarok.)

Fajtiszta **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendű dus gyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

valamint sima **riparia portalis** szőlővesz- és gyökeres szőket ajánl elsőrendű minőségben

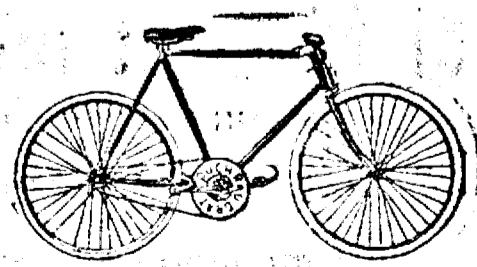
HÁMORY-GAZDASÁG

szőlő-oltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítás-sal szolgál **Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.**

1154 **Telefon 229. sz.**

Kerékpárosok figyelmébe!

Megérkeztek az 1909. modellu „PUCH“ és „Premier-Helikál“ kerékpárok és motorok, egyedüli képviselő e két elsőrendű gyártmányokból, és a világhírű „Pfaff“ varrógépek-ből, gyári árban, kedvező fizetési feltételek mellett.

Dus választék „REITHOFFER“, „EXELSIOR“, „KINGSTON“ gummikból, Scharlach acetylen-lámpák-ból. 1202

Hammer Vilmos, villanyműszerész
Arad, Szabadság-tér 7. — Telefon sz. 96.

Arad legrégebbi kerékpár és varrógép raktára és nagy szakszerű javító műhelye.

Panamakalapok

vegyileg tisztítása és má-féle kalapok festését és **javitását elfogadom.**

Férfi és női posztó és szalmakalapokat állandóan nagy raktárban tartok.

Síves partfogást kér.

Bittenbinder Konrád,

kalapos mester 1701

ARAD, DEÁK FERENCZ-UTCZA 42. SZ.

APRO HIRDETESEK.**Előkelő Discreté**

uriemberrel megismerkedni vágyik egy művelt, árva hölgy. Leveleket vár Arva főposta restante Arad. 1686

Nagymenyiségű díszfenyő

eladó. Lahner György-utca 7. sz. alatt. 1666

Dusgyökerzetű,

fajtiszta amerikai Ripária Portális, két éves, saját termésű, nagyobb mennyiségben eladó Ménesen, Kovacsévits György szőlőbirtokosnál. 1674

Egy jókarban levő

zongora olcsó áron eladó. Bővebbet az „Aradi Híradó” kiadóhivatalában, Andrassy-tér 3. 1678

Eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45. sz. 1681

A maros-illyei úri kaszinó

részére azonnali belépésre jó modoru vendéglős kerestetik. Bővebbet Steiner Ferencnél Déván. 1695

Garzon lakás

két szobával kiadó. Fiatal ügyvédnek is megfelel, butorral vagy butor nélkül Karolina-utca 6. sz. 1696

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket legmagasabb áron úgy helyben, mint vidéken is. Könyvtárak kiegészítése és berendezése. Antiquár könyvek nagy készlete. Irodai cikkek, nyomtatványok. Kerpel Izso könyv-, papirkereskedése és kölcsönkönyvtára Aradon. 262

Olcsó, izletes, kóser házi koszt

kapható Führer Gizellánál, Hunyady-utca 6. sz., I. emeleten. 1.12

Szép lóhere

eladó évi lekaszállásra öt kishold területéről. Soltz Gyula Arad Zsidótemető-utca 5. 1711

Keresek vidéken

jobb forgalmu vendéglőt vagy egy jobb korcsmát vagy kantint haszonbérbe italméréssel. Vagy egy nagyobb italmérést óvadékkal. — Rabotka vendéglős, Kurtics. 1622

Georgevits Vladimir

Golgotna Milán király élete és szerelmei. Német kiadás. Kapható: Ingész I. és fia könyvkereskedésében, Arad. Telefon 517. 173

Jég

kapható háztartási célokra naponta házhoz szállítva. Petőfi-u. 7a. — Telephon 199. sz. 1292

Jégszekrény,

jéggel együtt, részletre kapható Musserl Manó jégszekrénygyára Arad Szt.-Pál-utca 11. Telefon 348. 1524

Fényképezési cikkek.

Bármily gyártmányu fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképezési lencsék bármely minőségben, s az összes fényképezési kellékek és újdonságok rendkívüli előnyárban. Bloch H. papirkereskedése és könyvnyomdája. Fényképezési cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve. 1215

5205—1909. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir város rendőrkapitány-sága által hatóságilag közhírré tételik a magy. kir. belügy-ministerium 19456—881. sz. intézkedésével jóváhagyott gabonavásárlási szabályrendelet 3. §-a alapján, hogy azon gabona kereskedők, kik a gabona mérlegezését saját mérlegeiken szándékoznak

eszközölni, az csak azon esetben engedtetik meg, ha az utolsó évben hitelesített, törvényes súlyokkal ellátott tizedes mérleggel bírnak; a mely tizedes mérlegen a kengyelek, a hitelesítési bélyeg megsértése nélkül az élekről levehető, esetleg elmozdíthatók ne legyenek.

Ennélfogva felhívom az érdekelteket, hogy mérlegeiket f. évi május hó végéig annál inkább is hitelesítsék, mert ellenkező esetben a fentebb hivatkozott § értelmében az 1879. évi XL. t. cz. 136. §-a alapján büntetettéi fognak.

Arad. 1909. évi április hó 18. án.

Serlot,
főkapitány.

4.—909 Sp.

Hirdetmény.

Arad sz. k'v. város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választókerületben az országgyűlési képviselőválasztóknak a folyó évben kiigazított és az 1910. évben érvényes bíró ideiglenes névjegyzéke, az újonnan felvettek és kihagyottak névjegyzékével együtt az 1899. évi XV. t. c. 146. és 151. §§-ai értelmében 1909. évi május hó 5-ik napjától kezdve május hó 25-ik napjáig bezárólag a városháza tanácsstermében közszemlére kitétetik.

Ezen névjegyzék ellen az 1874. évi XXXIII. t. c. 44. (147) §-a értelmében felszólamlással élni és ezen felszólamlás ellen észrevételt tenni lehet.

Az ideiglenes névjegyzék kiigazítása iránt a felszólamlások folyó évi május hó 5-ik napjától folyó évi május hó 15-ig bezárólag, az azokra teendő észrevételek pedig folyó év május hó 16-tól május hó 25-ik napjáig Arad sz. kir. város polgármesterénél adandók be.

Arad sz. kir. város központi választmányának 1909. évi április hó 15-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos, s. k.,
polgármester, közp. vál. elnök.

A pankotai önk. tűzoltókar

1909. május 9-én d. e. 11 órakor

nyilvános árverésen
elad egy teljesen jó-
:: karban levő ::

szep- és személyszállító kocsit

a község háza udvarán.

Friss érkezésű

f ü m a g o k a t

legjobb csiraképes minőségben

örökzöld pázsitra és kertek díszítésére

ajánl legolcsóbb áron

Dürr Gusztáv

csemege, fűszer, pezsgőbor és ásványvíz kereskedése

ARAD, a városházzal szemben.

Telefon 118. szám.

185

Különleges olcsó cikkek.**Moire alsó szoknya**

minden színben

darabja 4 frt. 50.

Herweth mieder

legujabb facon

darabja 7 korona.

Nagy parthie vétel

női és férfi zsebkendőben

Csoda olcsó áruk.

mint cachemir, cottlen, ottoman teljesen új színek
uralják a divatot,
Közel 100 új vég kelme érkezett.

Princesse ruhákra alkalmas anyagok.
Angol vásznak egyszínű és bordárrel.
Mosó és gyapju delainek pompás mintázattal.

Rosenblüh H. és Társa

ARAD.

Különleges olcsó cikkek.

Tiszta selyem

Taft alsószoknya

minden színben

darabja 5 frt. 80.

Női himzett ing

Jó chiffon,

271

darabja 1 frt. 65.

Ima madapolan

kelengye ing

darabja 2 frt. 20.